

Vol. 17, Issue- 755, 22 to 28 June, 2023, Ph: 916-320-9444, E-mail: punjabmailusa@yahoo.com, Web: punjabmailusa.com

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੋਧ (ਬਿੱਲ) ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਭੁੱਖਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 'ਦਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ-2023' ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਥੇਲੜੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਰੋਧਭਾਸੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਠ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ
ਬਿੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਰਮਿਕ
ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੱਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ
ਕਰਦਾ, ਸਗੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ
ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ ਇਹ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਕਦਮ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ
ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ-1925 ਵਿਚ
ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 125-

■ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ, ਬਿੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦਕਲਾਅਂਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ■ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਕਦਮ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ 'ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਸੇਧ
ਬਿੱਲ' ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਕਰਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ
ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ
ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਸੋਧ ਵਿੱਲੋਂ ਨੂੰ
ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 'ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ'
ਆਗੂ ਅਰਦਿੰਦ ਕੇਤੀਗੜ੍ਹਾਲ ਦੀ ਸ਼ਹਿ
ਉੱਤੋਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ
ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੱਖਲਾਂਦਾ ਨਿਹਾਂ ਅਤੇ
ਖਾਲਸਾਈ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ
ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ
ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਘਟਨਾਵਰ ਨੂੰ ਬੋਹੁੱਦ 'ਭਰਨਾਕ'
 ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ
 ਆਗੂਆਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜ, ਪ੍ਰੋ.
 ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੁਮਾਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਛਾਕਟਰ
 ਦਲਸ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
 ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਸਲਿਆਂ 'ਚ
 ਦੱਖਲਅੰਦਰੀ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੇ ਪਾਵਣ
 ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ
 ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ
 ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਾਡਾ
 ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵੰਗਾਰ ਦਾ

ਟਾਕਰਾ ਸ਼ਾਨਮੱਤੀਆਂ ਖਾਲਸਾਈ ਰਵਾਇਤਿਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਅਗ੍ਰਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਕਦੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਤਗੀਮ ਕਰਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਪਰਲੀਮੈਂਟ ਕੋਲ ਹੀ ਇਸ ‘ਚ ਤਗੀਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਕਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹਿੰ—ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸਾਝੇਤੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹੁਤਬਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਤਗੀਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹੁਣ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕਰੇਗੀ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)-ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
 ਦਾ ਦੋ ਦਿਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ
 ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ
 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ
 ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
 (ਸੋਧ) ਬਿਲ
 2023 ਨਾਲ
 ਸੁਧਾ ਪੁਲਿਸ

ਮੁਖੀ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸੰਘ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ 2023 ਸੁਭਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 2007 ਦੀ ਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਢੀ.ਜੀ. ਪੀ. ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ 3 ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧਿਰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪੈਨਲ ਬਣਾਵੇਗੀ। ਸੁਭਾ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਂ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗੀ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰਮਲੀ ਕਮੇਟੀ **ਆਇਹਮੌ-ਸਾਇਮਲੇ**

- ਸ੍ਰੋਮਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿੱਲ ਮੁੰਡੇ ਹੋਏ
- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਦੱਪਲਾਅਂਦਰੀ ਨੂੰ ਸੈ ਕੇ 26 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ਼ ਐਤਵੈਕੇਟ ਧਾਰਮੀ

यैंग गढ़दमा हुं सीरेयठ करदे रेते सोमती वामटी यथाठ ऐडेवेट हर्मिंटर मिंथ यापी। ठाल गठ उटी गर्मिंटर मिंथ महिंजा, यसी मनोती मिंथ, स. तुर्मिंटर मिंथ उल्लाठ, स. गर्मिंटर मिंथ सालमा दे रेत।

ਦਸ਼ਲਾੰਦਾਜ਼ੀ ਕੌਮ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
 ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼
 ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ
 ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਪਵਾਨ
 ਕਰਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਮੇਟੀ
 ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸੇ ਰਾਹ 'ਤੇ
 ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ
 ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।
 ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਰੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ
 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਜੇਕਰ
 ਇਹ ਕਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ
 ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ
 ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਨਣਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਜਾਣਦੀ
 ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖ
 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸਥਾ ਸਰਕਾਰ
 ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ

ਕਰ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ
ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਡਵਕੇਟ ਧਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਗੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੋ ਬੈਠਕਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭਵਿੱਖੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਚੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੱਖ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੇਵਲ ਫੌਕੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਖੱਟਣ ਵਾਸਤੇ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲੱਝਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਮਿਲ-ਬੈਠ ਕੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਵੱਲ ਲੱਭਣਾ: ਅਕਾਲ ਤੁਖ਼ਤ ਜਾਂਦੇਦਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)-
ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਹੁੰਦੇ
ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਬਾਰੇ
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ 'ਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ
ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ
ਦੀ ਸਰਵ-ਊੱਚ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ
ਦਬਲੁਐਂਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਵੀਡੀਓ
ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿੱਖ
ਪੰਥ ਵਿਚ ਦੁਬਿਧਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ
ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਸੀ
ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ

ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦਾ
ਮਾਮਲਾ ਭਾਵੇਂ ਮਰਿਆਦਾ
ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਪਰ
ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਰਿਆਦਾ
ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸੰਕਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ
ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਗਾਂਹ ਚੌਲ ਕੇ ਇਹ
ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣੇਗਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਧਾਇਕਾਂ
ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਚ
ਮਤਾ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ
ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਲੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲ-ਬੈਠ ਕੇ
ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਵਧਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਖਾਲੀ !

ਜਲੰਘਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ) - ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ 'ਆਈਲਟਸ' ਕੇਂਦਰਾਂ ਅੱਗੇ ਕਤਾਹਾਂ ਲੰਮੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੁਰਕ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਵਧਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਨੇ ਕਈ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਗ ਖਾਲੀ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਪਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 5-6 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 15 ਤੋਂ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਸਟਰਜ਼ (ਐਮ.ਏ.) ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹੇਵਾਨ ਅਨੇ ਪੱਟ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਲਾਸਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਕੋਦਰ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ, ਜੋ ਕਿ 1969 ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਵੇਲੇ 500 ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ 1500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 250 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਗੈਜੂਝੇਸ਼ਨ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 125 ਰਹੀ ਗਈ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਿੰਸੀਪਲ ਪਬਲ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਹੁਣ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਰੁਕਣਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਇੱਥੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।' ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਚਲੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੇ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਦਰਸਾ ਸਕਣ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਂ ਸੀ, ਜਦ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰੀਫਿਕਿਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਸੀਟਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀ.ਐਨ.ਡੀ.ਯੂ. ਕਾਲਜ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਪਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਬੀਤੇ ਹੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕਾਲਜ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15-40 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵਧੀ
- ਸਾਲ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਲੈ, ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਉਡਾਰੀ

300 ਹੀ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕਾਲਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪਿੰਸੀਪਲ ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਰੁਕਣ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਲੰਘਰ ਦੇ ਪਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁਣ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਚਲੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੇ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਦਰਸਾ ਸਕਣ।'

ਸੰਨ 1970 ਤੋਂ ਨਕੋਦਰ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ 450 ਰਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਪਿੰਸੀਪਲ ਅਨੂਪ ਵਤਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਲਜ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਜੰਗ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਿਚ ਭਿਸਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਪਰਦ ਕਰਾਂਗੇ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਮੋਗਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿੱਢੀ ਮੁਹਿਮ ਤਹਿਤ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ (ਐ.ਜੀ.ਟੀ.ਐਫ.) ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਸਾਂਝੇ ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਮੋਗਾ ਜਵੈਲਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ 4 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੀ ਗੁੱਬੀ ਸੁਲਝਾ ਲਈ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਗੈਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਤਲ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ 3 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਟਨਾ, ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੱਤੇ, ਮਹਾਂਗਸ਼ਟਰ ਤੋਂ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 12 ਜੂਨ, 2023 ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਵਿਚ ਪੰਜ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਵਰਨਕਾਰੀ (ਜਿਉਲਰੀ) ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੱਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਏਸੀਆ ਜਵੈਲਰਜ਼' ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੋਕ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਲੁੱਟ ਲਈ ਸਨ। ਗੈਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗਾ ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਫ਼ਗਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਮਿਤਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਲਾਈਸੈਂਸੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਵੀ ਖੋਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੈਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਦਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁੱਲਜਮ ਜੁਗਇਮ-ਪੇਸ਼ਾ (ਹਿਸਟਰੀ ਸ਼ੀਟ) ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਗਜ ਵਿਚ ਡਕੈਤੀ, ਚੋਰੀ, ਅਸਲਾ ਐਕਟ, ਅੰਨ ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਆਦਿ ਦੇ ਅਪਰਾਧਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਲਜਮ ਰਾਜਵੀਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਲੰਘਰ ਦੀ ਅਦਾਤਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੀ ਦੇਣ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਸਤ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਫ਼ਾਰ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪੈਸਾ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ? ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਮਿਤਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਲਾਈਸੈਂਸੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਵੀ ਖੋਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੈਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਲਜਮ ਰਾਜਵੀਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਲੰਘਰ ਦੀ ਅਦਾਤਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੀ ਦੇਣ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਸਤ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਫ਼ਾਰ ਸੀ।

ਮੋਗਾ ਜਵੈਲਰ ਕਤਲ ਕਾਂਡ: ਚਾਰੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਮੋਗਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿੱਢੀ ਮੁਹਿਮ ਤਹਿਤ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ (ਐ.ਜੀ.ਟੀ.ਐਫ.) ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਸਾਂਝੇ ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਮੋਗਾ ਜਵੈਲਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ 4 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੀ ਗੁੱਬੀ ਸੁਲਝਾ ਲਈ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪਟਨਾ ਤੋਂ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਚੌਥੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਆਧੋਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚੋਂ ਅਪਰਾਧਕ ਨੈਟਵਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨੇਸਤੇ-ਨਾਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ

Gurjatinder S. Randhawa
REALTOR CA DRE licence # 01490567

ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕਾਕਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਬਾਰੇ ਆਹਿਮ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ., (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕਾਕਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਆਹਿਮ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਡੇਵਿਡ ਵਾਲਾਡਾਓ (ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸਸ਼ਨਲ ਕਾਕਸ ਦੇ ਕੋ-ਚੇਅਰ ਹਨ), ਯੂ.ਐਨ. ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਜਨਰਲ ਐਲਿਸ ਡੈਰਿਟੋ, ਆਈ.ਆਰ.ਐਂਫ. ਦੀ ਪ੍ਰੈਜ਼ਿਡੈਂਟ ਨਦੀਨਾ ਮੈਂਜ਼ਾ, ਯੂ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਸਟੇਰਿਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾਕਟਰ ਇਕਤੀਦਾਰ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਜਿਮ ਕੋਸਟਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕਾਕਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਲੀਨ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਕੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਕ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂ.ਐਨ. ਗਲੋਬਲ ਸਟੇਰਿਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾਕਟਰ ਇਕਤੀਦਾਰ ਚੀਮਾ ਨੇ ਡਾਟਾ ਰਾਹੀਂ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ

ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕਾਕਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨਾਂ ਦਾ ਗੀਤਾ ਹਿੱਤਾਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ., (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਕੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਜਿਮ ਕੋਸਟਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਸਾਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਯੂ.ਸਰਫ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਸਮੈਨ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਂਫ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਦੀਨ ਮੈਂਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 'ਕੰਟਰੀ ਆਫ ਪਰਟੀਕੁਲਰ ਕਨਸਰਨ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂ.ਐਨ. ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਜਨਰਲ ਐਲਿਸ ਡੈਰਿਟੋ ਨੇ ਆਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ-ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਰਾਹੀਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਤਸੋਂਦਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਉਥ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਮ ਤੇ ਤਸੋਂਦਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਕੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਮੌਕੇ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਸੁੱਦੇ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੂੰਘਾ ਕਰਨ ਲਈ "ਅਮਰੀਕਾ-ਭਾਰਤ ਰੱਖਿਆ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਰੋਡਮੈਪ" ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਲਾਇਡ ਅੰਸਟਿਟੂਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਕੀ ਕੋਲ ਉਠਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ

ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਵਧਣ, ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਇਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵੱਧ ਰੀਹਾਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੀ 2022 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ 'ਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਕਤ ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਟਰਨੈਟ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਕੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ। ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕਾਕਸ ਕਮੇਟੀ ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਗਾਹ ਕਰਾਉਣ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Mann & Associates Insurance Services, Inc.

Medicare Supplement Plans

• Life • Health • Travel • Medicare • Trucking • • ਲਾਈਫ਼ • ਹੈਲਥ • ਟ੍ਰੈਵਲ • ਮੈਡੀਕੇਅਰ • ਟਰਕਿੰਗ

Inderjeet Singh Mann

CA Lic# 0H82488

- The American Rescue Plan passed by President Biden could save you hundreds or even thousands of dollars a month.
- There is more financial help than ever before
- Even if you didn't qualify for subsidies before, now you might be able to save thousands on health insurance premiums.
- Huge tax credits are available only if you apply thru Covered California

- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਮਰੀਕੀ ਬਚਾਅ ਯੋਜਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਚਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਮਿਲੀ ਹੈ।
- ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨਕੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮਾਂ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਭਾਰੀ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਵਰਡ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜੀ ਦਿੱਤੇ ਹੋ।

ਹੈਲਥ ਇਸੋਰੈਂਸ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੁਆਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੈਲਥ ਇਸੋਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਦਰਜੀਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ। ਜਿਹੜੇ Covered California ਦੇ Certified Agent ਸਨ। ਇਦਰਜੀਤ ਮਾਨ ਕੋਲ ਹੈਲਥ ਇਸੋਰੈਂਸ ਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੈ।

Anthem

Certified
Insurance
Agent

Designed By Punjab Mail USA

Ph.: (916) 900-2000

ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਣੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੌਲੋਂ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਜਥੇਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੱਚਖੰਡ ਸੀ ਹਿਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਫੇਸਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦੀ ਗਈ ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ

ਜਥੇਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੀਨ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 30 ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਮਹਾਰੋਂ ਅੰਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵਕੇਟ

ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੱਲੋਂ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਪੱਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਭਗ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਿਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਹਿਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਵਧੀਕ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

■ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤਖਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣੇ ਗਹਿਣਗੇ

■ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ

■ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੁਝ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਲਿਆ ਫੈਸਲਾ: ਧਾਮੀ

ਤਖਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਿਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਵਧੀਕ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਯੂ.ਟੀ. ਵਿਚ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ 15 ਦਿਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਜਲਦੀ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪਸ਼ਾਸ਼ਕ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ 'ਐਮ-ਪਾਸਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਐਪ' ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਐਪ ਅੱਜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂ.ਟੀ. ਸਕੱਤਰੇਤ ਚ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਡੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ 'ਐਮ-ਪਾਸਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਐਪ' ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਯ.ਰੀ. 'ਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ 15 ਦਿਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ 'ਰ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁਕੰਮਲ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਿੱਟ ਦਾ ਗਠਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਸਿਟ) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੇਜ਼ ਦੇ ਆਈ.ਜੀ. ਕੈਸ਼ਡ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ 700 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਫਰਜ਼ੀ ਆਫਰ ਲੈਟਰ' ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ

ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਇਸ ਧੋਖਾਧੜੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਜੈਸ਼ਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਚੰਗੇ ਵਾਰਡਰ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਏਜੰਸੀ (ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਏ.) ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਗੋਟ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਸਿਆ ਦਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੋਗਾ 'ਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਜਾਟ ਦਾ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਹੜ੍ਹਪੇ

ਮੋਗਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਾਲੀਏਵਾਲਾ ਕਰਮੂਕ ਨਿਵਾਸੀ ਹਰਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਡੇ ਕੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਰੂਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਸੌਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਮਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਬਗੜ ਹਾਲ ਅਮਰੀਕਾ, ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਕਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਬਗੜ ਅਤੇ ਸੱਸਿਆ ਦੀ ਨਾਲ ਪਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਵੈਰੋਕੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਹਾਇਕ ਬਾਣੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਮੋਗਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੱਤਰ ਚ ਹਰਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ 2022 'ਚ ਪਰਮਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਵੈਰੋਕੇ ਹਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਇਆ ਸੀ।

TAKHAR URGENT CARE & Family Medicine

Paramjit S. Takhar, M.D.
Board Certified Family Medicine

Originally from Shankar/Nakodar/Jalandhar
Extensive experience in Family Practice and
Primary Care Over 25 years of Family
Medicine experience with Kaiser Permanente

Onsite Services

EKG (Electrocardiogram), Blood Work,
Pregnancy Test, Urine Analysis,
TB Testing, Ear Irrigation,
In-grown Toe Nail Removal

\$100 First Office Visit
2nd Visit is ONLY \$75

No appointment req'd. Please mention offer when scheduling appointment.
Most prevent. diagnosis at time of visit. Expires 12/31/17.

www.takharfamilymedicine.com

- Men's & Women's Health
- Adult Physicals with Labs Drawn on Premises
- Well Woman Exams Including PAP Smears
- Pregnancy Testing
- School /College / Camp Physicals
- Diabetes & Diabetic Foot Care

- High Cholesterol
- Hypertension
- Heart Disease
- Headaches
- Thyroid Problems
- Asthma & Allergies
- Urinary Tract Infection
- Sexual Dysfunction
- Back & Neck Pain
- Immigration Physical
- Pre-Employment Physical
- DOT /Non-DOT Physicals
- Breath Alcohol Testing

We Speak : English, Hindi, Punjabi, Farsi & Spanish

916-688-8888
8191 Timberlake Way #400
Sacramento, CA 95823

We Accept Medicare, Medical & Cash Pay

VALLEJO TEEYAN MELA 2023

Sunday, July 16th, 2023 from 12-6pm

Hosted By

Asha Sharma

Only for Ladies and Children

At Dan Foley Cultural Center

(Behind Sutter Solano Hospital)

1498 N Camino Alto, Vallejo, CA 94589

**Special Attractions include Mehndi, Indian Clothing
and Jewelry Booths.**

Organizer

Sunita Verma

**Come and enjoy a day filled with entertainment
and festivities, including Punjabi Folk songs and
dances, Gidha, Boliyan and much more...**

Copyright@Punjab Mail USA

To Participate Rent Space for a booth, or Sponsor, Please Contact:

SUNITA VERMA : 707-853-9006

Email: sonalideep@gmail.com

Flamingo
Banquet Hall, Events & Catering

Catering up to 5,000 Guests
anywhere in C.A.
Phone 510-325-8433

*Let us make your event
a dream come true*

Touch Of Elegance Decor
Phone 510-672-3118

EYEBROW ART BY RASHMI
Book your appointment

Henna Services • Microblading
• Eyebrow Threading
• Mehndi
• Indian Bridal Jewelry
• Mehndi Modeling Techniques

101 W. American Canyon Rd. Ste 508
707-362-4594

CHINNA JEWELLERS INC

We Sell & Buy Gold & Silver Coins At
Wholesale Price, We Sell 22k Gold
Jewelry & Real Birth Stones

Inderjit Singh President
Cell 916-956-3094
Office & Fax 916-706-3447
inderjitsingh04@gmail.com
www.chinajewellers.com

7454 Stockton Blvd, Suite A Sacramento, CA 95822 USA

ਸਗੋ 'ਚ ਹਰਦੀਪ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਪੇਚੀਦਾ ਸਵਾਲ

ਟੋਰਣੇ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਬਿਟਿੱਥ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਰਾਤ 8:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕੈਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਗੋ 'ਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦਾ ਬੀਡੇ ਇਨ੍ਹੀਂ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕਤਲ ਨੇ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਕਈ ਪੇਚੀਦਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। 45 ਸਾਲਾ ਨਿੱਝਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨੌਜਨਲ ਇਨਵੈਸਟੋਰੀਗੋਬਲ ਟੀਮ (IIFT), ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੋਂਦਿਆਂ ਵਿਖੇ ਪੇਂਨ੍ਡ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੇਂਡੀ ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਗੂ ਵੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ

■ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਤੀ ਸੀ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੁਲ੍ਹੀਆ ਸੇਵਾ (ਸੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਐਸ.) ਨੇ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਰਚਾ ਹੈ। ਇੱਟੋਗਾਰੀਟਿਕ ਹੈਮੀਸਟੋਡ ਇਨਵੈਸਟੋਰੀਗੋਬਲ ਟੀਮ (IIFT), ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੋਂਦਿਆਂ ਵਿਖੇ ਪੇਂਨ੍ਡ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੇਂਡੀ ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਗੂ ਵੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਟੋਰਣੇ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੋਂਦੀ ਗੋਲੀਬੀਗੀ 'ਚ 51 ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ 21 ਸਾਲਾ ਧੀ ਦੀ ਸਥਾਨੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਦੋ ਸੀਂਫ਼ੀ 'ਤੇ ਫਰਸਟ ਡਿਗਰੀ ਕਤਲ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਂਡੀਮੰਟਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਕਵਾਨ ਰੇਸ਼ਨ ਹਾਵਡਾਂ ਲੈ (28) ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਫਸਟ-ਡਿਗਰੀ ਕਤਲ, ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਇਗਦੇ ਨਾਲ ਹਾਇਅਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹਿਰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ "ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਥਾਧ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਕਾਰ" ਸਨ।

ਲੀ ਗੋਲੀਬੀਗੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 31 ਸਾਲਾ ਟੋਵਾਹਨ ਉਠ, ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ-ਵਿਆਪੀ ਵਾਰੋਂ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ 21 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੈਮਿਲਟਨ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ

ਵਿਚ ਬਾਅਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਠ 'ਤੇ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਡਿਗਰੀ ਕਤਲ, ਗੰਡੀਰ ਹਸਲ ਅਤੇ ਇਗਦੇ ਨਾਲ ਹਾਇਅਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ 16 ਦੇ ਐਂਡੀਮੰਟੀ ਅਤੇ 38 ਸਟਰੋਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਿਹਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਗਲਬੜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਪੁੰਚਣ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਕੁਝੀ ਨੂੰ ਚੰਧਮੀ ਪਾਇਆ। ਈ.ਐਸ.ਆਈ.ਸ. ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਮੁੜਲਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ

ਸੇਵਾਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਡੀਆ ਬ੍ਰੋਡਿੱਗ ਵਿਚ ਆਈ.ਐਂਚ.ਆਈ.ਟੀ. ਦੇ ਟਿਮਬੀ ਪਿਟੀਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਤਲੇਅਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਟਕਲਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਆਸੀਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹਾਂ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੁਝੀਆਂ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

ਛੇਡਖਾਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਕਟਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਸਹਿ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਛੁਹਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਚਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਹਨੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਲੀਬੀਗੀ ਬਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਤੇ ਰੈਪਰ ਹਨੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਹੈਂਡ ਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੋਲੀਬੀ ਬਾਰੇ ਵੀਂਗ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹਨੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗਿਰੋਹ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਗਾਇਕਾਂ

ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬੀ ਬਾਰੇ ਉਹੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਿੱਧੂ ਮੁੰਦਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਆਇਆ ਸੀ।

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ :
www.punjabmailusa.com

Global Allianz

LAW FIRM LLP

ਕਾਨੂੰਨੀ
ਸਲਾਹਾਂ

Atul Kapoor
C.E.O

- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮੇਵਾਵਾਂ
- ਘਰੇਲੂ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਕੇਸ
- ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ
- ਕੰਮ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲਗਾਣਾ

**Asylum &
Deportation
Defense**

Neat Allen Sawyer
Attorney at law

555 Capitol Mall SUITE 1245, Sacramento, CA 95814
Phone: 209-808-2136, 209-952-5578, 1-916-806-7042, Fax: 209-476-7188

EXPO

FURNITURE

Gallery

FALL SAVINGS
PRICES ARE FALLING!
SAVE UP TO
70%
OFF IN STORE

7310 Home Leisure Plaza
Sacramento, CA 95823
(916) 392-3233

11415 Folsom Blvd. STE #105
Rancho Cordova, CA 95742
(916) 635-3976

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਦੀਵਾਲੀ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਛੁੱਟੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਨੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੂਬੇ ਪੈਸਿਲਵੇਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਨੇ ਵੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਛੁੱਟੀ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਕੂਲੀ ਛੁੱਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸੈਨੇਟ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੱਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਿੱਲ ਗਵਰਨਰ ਕੀਤੀ ਹੋਚੁਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਥੀ ਹੋਚੁਲ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬਿੱਲ 12ਵੀਂ ਛੁੱਟੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਏ ਤੋਂ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਬਾਇਠਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਨੇਮਾਂ 'ਚ ਛੋਟ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਬਾਇਠਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀ ਅਗਾਮੀ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਠਹਿਰਾਅ ਲਈ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਨੇਮਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਸਿਜ਼ (ਯੂਐਸ ਸੀ.ਆਈ.ਐਸ.) ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪ੍ਦੰਡਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟ ਸਬੰਧੀ ਪਾਲਸੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਰੈਕਿਡੈਂਟ ਕਾਰਡ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ

ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪਰਵਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਰ ਸਾਲ ਅੰਦਰਾਨ 1,40,000 ਰੁਝਗਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਫੈਸਟੀਵੀਟੀ ਹੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਛੋਟ ਲਈ ਯੂਐਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਐਸ. ਦੀ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ. ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਨੀਸਟੋਰਾ 'ਚ ਵਾਪਰੇ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ 5 ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸ਼ਨ ਲੋਕੋਆ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਮਿਨੀਸਟੋਰਾ ਗਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮਿਨੀਆਪੋਲਿਸ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ 5 ਔਰਤ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਖ਼ਰ ਹੈ। ਮਿਤਕਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ 45 ਵੱਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈਂ। ਮਿਨੀਆਪੋਲਿਸ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਨੀਸਟੋਰਾ ਸਟੇਟ ਗਸਤੀ ਦਲ ਨੇ ਇੰਟਰ ਸਟੇਟ 35 ਉਪਰ ਇਕ ਤੇਜ਼ ਰਹਿਣ ਕਾਰ ਜਾਂਦੀ ਵੇਖੀ ਪਰਿਤ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਗਸਤੀ ਦਲ ਕਿਸੇ ਟੈਰੈਫਿਕ ਸਟਾਪ ਤੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੰਸ਼ਟ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਕਾਰ ਨੂੰ ਗੱਝਟੀ ਮਾਰਗ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸ ਲੈ ਕੇ ਨੰਕਲ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਾਰ ਲੇਕ ਸਟੋਰ ਤੇ ਸੈਕਿੰਡ ਐਵੀਨੀਊ ਵਿਚਾਲੇ ਪੈਂਦੇ ਚੰਗੇ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਰ ਕੀਤੇ ਅਨੇਕ ਨਿਕਲ ਗਈ ਤੇ ਇਕ ਕਾਰ ਤੋਂ ਰੋਡ ਨੇੜੇ ਮਿਲਰਟਨ ਰੋਡ 'ਤੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਨੋਆ ਮਿਲਰਟਨ ਤੋਂ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਉਸਦੀ ਕਾਰ ਰੋਡਵੇਂ ਤੋਂ ਹੋਠਾਂ ਜਾਂ ਢਿੱਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰ ਪਲਟੀਆ ਖਾ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਬੁੜਕ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, (ਮਾਛੀਕੇ/ਧਾਰੀਆਂ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸੈਂਗਰ ਤੋਂ ਲਾਗਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸੈਂਗਰ ਤੋਂ ਬੜੀ ਮੰਦੜਾਗੀ ਬਖ਼ਰ ਹੈ। ਮਿਤਕਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ 45 ਵੱਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈਂ। ਬੀਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸੈਂਗਰ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਅਫਸਰ ਮਨਵੀਰ ਧਨੋਆ ਸਿੰਗਲ ਕਾਰ ਕਰੈਸ਼ ਵਿਚ ਜਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਬੈਠਾ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਹਾਈਵੇਅ ਪੈਟਰੋਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸਾ ਸਵੇਰੇ 5:30 ਵਜੇ ਸਕਾਈ ਹਾਰਬਰ ਰੋਡ ਨੇੜੇ ਮਿਲਰਟਨ ਰੋਡ 'ਤੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਨੋਆ ਮਿਲਰਟਨ ਤੋਂ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਬਹੀਕੀ ਨਾਲ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨਵੀਰ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਗਹਿਰੀ ਸੋਗ ਵਿਚ ਹੈ।

ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਟਰੱਕ ਆਊਟ ਆਫ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੁਇਸ ਐਵੈਨਿਊ ਲਾਗੇ ਫਰੀਵੇਅ 5 ਤੋਂ ਹੋਠਾਂ ਉੱਤਰਕੇ ਦੋ ਬੜੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਕੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਰੁਕਿਆ। ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੰਥੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਈਵੇਅ ਪੈਟਰੋਲ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪਬਲਿਕ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਾਭਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਦੀ ਬੁਲਾਗੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਬੜੀ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬੜਾ ਹੈ।

L.A. MERCHANDISE

Whole Sale + Retail

500 N. Palora Ave. Yuba City, CA 95991

Loose Fabrics, Groceries, Blankets, Vegetables

ਮੁਸ਼ਾ ਸਿਟੀ ਦਾ
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ
ਗ੍ਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ

ਵਾਨ ਵਾਲਾ
ਮੰਜਾ ਸੇਲ
'ਤੇ ਹੈ

ਜੈਂਟਸ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ
ਲੈਡੀਜ਼ ਸੂਟ ਸੇਲ 'ਤੇ ਹੈਨ।

ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਗੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 220 ਅਤੇ 110 ਵੱਲੋਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ

ਇਡੀਆ ਤੋਂ Mattress ਸਸਤੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

Hardev Singh Visla Baksho Kaur Visla
530-671-0439, Fax-530-822-0439
cell- 530-844-3250.

ਗੋਲਵਨ ਆਦਾ ਨਾਲ 400
ਗ੍ਰਾਮ ਸੂਜੀ ਪੈਕੇਟ ਮੁੱਢੇ

- » ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋਤਾਂ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਰਵਾਈ ਸਾਡੇ ਕੋਨੇਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
- » ਤੁਹਾਡੇ ਸੂਜੇ ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਨੇਂ ਹੋਏ ਤੇਜ਼ ਉਪਤਥਾਂ।
- » ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰੇਲੇ ਦੀਜ਼ ਇਥੇ ਖਰੀਦੋ।

✓ \$2500 salary per week
(depending on experience)

✓ Sign On and Referral Bonuses

✓ Contracted Freight and
Brand New Equipment

✓ Average salary of our drivers is
\$10,000/month

Come and Join Our Team!

- Class A License
- 6-Months continuous experience
- 1 year of driving experience
- 23 years of age or older
- 3 years MVR is verified
- 6 months of reefer experience
- No slip seating

Gary Hothi •(408) 332-9355 •Gary@hflfreight.com

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਮਿਨੀਸਟੋਰਾ 'ਚ
ਵਾਪਰੇ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ

ਦੌਰਾਨ 5 ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸ਼ਨ ਲੋਕੋਆ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਮ

ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਖੁਫੀਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾ ਮੌਜੂਨ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜ੍ਹੀਆ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੱਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਛੱਡਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ ਖੁਫੀਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾ ਮੌਜੂਨ ਬਾਰੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਆਰਕੀਵਜ਼ ਤੇ ਨਿਆਂ

■ ਕਿਹਾ ਬਹੁਤ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ
ਖੁਫੀਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੌਜੂਨ ਨਹੀਂ ਸੰਕਿਅਤ

ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਛੱਬੇ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਛੱਬੇ ਸਨ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਡੱਬਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰੰਤੁ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਵਿਰੁੱਧ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਸਿਆਟਲ ਵਿਚ ਤਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ 'ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰ ਸਕਾਲਰ' ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਸਿਆਟਲ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਟਹੋਮਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਲੜਕਾ ਤਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ 'ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕਾਲਰ' ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਗੈਜ਼ੀਟੇਸ਼ਨ ਮੈਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਕੁਝ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਗੈਜ਼ੀਟੇਂਡਾਂ ਦੇ ਕਨਵੇਕਸ਼ਨਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਟਹੋਮਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਈ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜ਼ਾਮਪਲ ਤਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਾਇਡਨ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਤਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਡੈਕਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਇਨਾਮਹੀਨ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਫਰਵਰੀ 2023

ਨੂੰ ਨਮਾਈਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਲੇਆਮਾਊਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਅਗੋਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਾਇਸ ਵਿਚ ਚੱਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੈਟਰ ਮੀਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕਾਲਰ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਸਾਂ।

ਨੂੰ ਨਮਾਈਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਲੇਆਮਾਊਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਅਗੋਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਸਾਂ ਦੇ ਜ਼ਾਮਪਲ ਤਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੌਜੂਨ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਇੱਕ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਚਾਬੀ ਲੱਭੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਜਾਸੂਸਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਇੱਕ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਚਾਬੀ ਲੱਭੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਜਾਸੂਸਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਡੇਬਰਾ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2006 ਚੰ ਬਲੇਲਾਕ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਨਮੂਨਾ 1974 ਚੰ ਡੇਬਰਾ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹੀਂ ਹਾਮੇਂ ਦੀ ਕਿੱਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੈਚ ਦੇ ਰੂਪ ਚੰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। 2006 ਚੰ ਡੇਬਰਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਪ੍ਹੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਨਮੂਨਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਵੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਸੇਰੋਲੋਜੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਐਸ.ਈ.ਆਰ.ਆਈ.), ਜੋ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਚੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਂ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਰਜ਼ਿਨੋਂ ਕਾਊਂਟੀ ਸੈਰਿਕਿਡ ਦੇ ਜਾਸੂਸ ਮਾਰਟੀ ਰਿਵੇਰਾ ਅਤੇ ਜੈਫਰਨ ਕਰਟਸਨ ਨੂੰ ਵਿਰ ਬਲੇਲਾਕ ਦੀ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਡਿਕਿਕ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 37 ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵੀਂ ਵਾਪਸ ਆਂਦੇ ਹਨ। ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਪਾਮ ਬੀਚ, ਫਲੋਰਿਡਾ ਸਥਿਤ ਮਾਰ-ਏ-ਲਾਗੋ ਰਿਜ਼ਾਰਟ ਤੇ ਮੈਰੇ ਛਾਪੇ ਦੌਰਾਨ 300 ਤੋਂ ਵਧ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਮੌਜੂਦਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ/ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)-ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਇਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਟਾਂਡਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (18) ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਇੱਕ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਚਾਬੀ ਲੱਭੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਜਾਸੂਸਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਡੇਬਰਾ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2006 ਚੰ ਬਲੇਲਾਕ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਨਮੂਨਾ 1974 ਚੰ ਡੇਬਰਾ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹੀਂ ਹਾਮੇਂ ਦੀ ਕਿੱਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੈਚ ਦੇ ਰੂਪ ਚੰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। 2006 ਚੰ ਡੇਬਰਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਪ੍ਹੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਨਮੂਨਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਵੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਸੇਰੋਲੋਜੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਐਸ.ਈ.ਆਰ.ਆਈ.), ਜੋ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਚੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਂ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਰਜ਼ਿਨੋਂ ਕਾਊਂਟੀ ਸੈਰਿਕਿਡ ਦੇ ਜਾਸੂਸ ਮਾਰਟੀ ਰਿਵੇਰਾ ਅਤੇ ਜੈਫਰਨ ਕਰਟਸਨ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਕਿ ਉਸਦੀ 2022 ਚੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 50 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ

■ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਨਤੀਜੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਇਆ ਖੁਲਾਸਾ

ਡਰਜ਼ਨੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- 1 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ, 17 ਸਾਲਾ ਡੇਬਰਾ ਕਰਬ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ਿਨੋਂ (ਅਸਲਾਨ/ਮਾਰੋਆ ਖੇਤਰ) ਵਿਚ ਕਾਲਜ ਅੰਵੇਨਿਊ 'ਤੇ 4000 ਬਲੇਲਾਕ ਚੰ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿਚ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਕਰਬ ਫਰਜ਼ਿਨੋਂ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਪਹੱਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਬਿਤਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਡੇਬਰਾ ਦਾ ਬੁਆਈਫੈਂਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੋੜਾ, 17 ਸਾਲ ਦਾ ਜੇਸਸ ਆਰਥਰ ਬਲੇਲਾਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਸ਼ਾਸਲ ਸੀ। ਤਿੰਨੇ ਦੋਸਤ ਆਖਰਕਾਰ ਘਰ ਛੱਡ ਗਏ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਬਲੇਲਾਕ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਇੱਕ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਚਾਬੀ ਲੱਭੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਜਾਸੂਸਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਡੇਬਰਾ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2006 ਚੰ ਬਲੇਲਾਕ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਨਮੂਨਾ 1974 ਚੰ ਡੇਬਰਾ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹੀਂ ਹਾਮੇਂ ਦੀ ਕਿੱਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੈਚ ਦੇ ਰੂਪ ਚੰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਲੋਈਟਾਗਰ (ਲੋਈਟਾਗਰ) 'ਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਟੈਸਟ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਬਲੇਲਾਕ ਦੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਨਤੀਜੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਏ ਅਤੇ ਲਿਗਚਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਜਿਸਨੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕਿੱਟ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਜਾਸੂਸ ਬਲੇਲਾਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਕਿ ਉਸਦੀ 2022 ਚੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

U.S. Fuel Services.

Additional Services with our Fuel Card

- ✓ National Tire Program
- ✓ PM & Light Mechanical
- ✓ 24 Hour Dedicated Repair Service

40 to 50 Cents per Gallon Discount

ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਮ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੌਂਗੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰੀਕਨ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਮੁਤਾਬਾ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, (ਮਾਛੀਕੇ/ ਧਾਲੀਆਂ/ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਇੰਡੋ ਯੂਐਸ. ਹੈਰੀਟੇਜ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫਲਤਾ ਲਈ ਸੈਮੀਨਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ ਨੇ ਸ਼ਾਇਗਨਾਂ ਅੰਦਰ ਵਿਚ ਸਭ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਕੇ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੰਤ ਯਮਲੇ ਜੱਟ ਦੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਰਾਜ ਬਰਾੜ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੀਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਂਰਿਆ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸਾਂਧ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ 'ਤੇ ਪਰਚਾ ਪੜਿਆ। ਸ਼ਾਇਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੰਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਹੋ ਰਹੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਝਾਤ ਪਵਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਮਰਦੀ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਰ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਘਰੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿੰਗਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਘੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਹੈਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣੋ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ।

ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਅੱਸ-ਅੱਸ ਕਰ ਉੱਠਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਾਂਧ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੁਲਾਰ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਨੋਤਾ, ਰਾਜ ਵੈਰਕੇ, ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਹੈਰੀ ਮਾਨ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਫੱਲੋ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਸਲਖਣ ਗਿੱਲ, ਬਿਲੂ ਢੀਡਸਾ ਸਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਘੇ ਕਿਰਸਾਨ ਸੌਂਗੀ ਕਿੰਗ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਕੋਸਟ ਟੂ ਕੋਸਟ ਵਾਲੇ ਹੈਰੀ, ਐਥਲੀਟ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਜੰਡੂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਖਾਲੜਾ ਪਾਰਕ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ, ਜੀ ਅੱਚ.ਜੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸੱਜਣ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਅਖੀਰ ਅਲੀ ਦੇ ਚਾਹ ਪਕੱਤਿਆਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਨਾਲ ਅਮਿੱਟ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ।

ਉਪਰੰਤ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਗਾਇਕ ਪੱਪੀ ਭੱਡੇ, ਕਮਲਜੀਤ ਬੈਨੀਪਾਲ ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਕੁੱਸਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਐਸਾ ਸਮਾਂ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਸ਼ੇਮਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬਹਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਂਭਾਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੇਵਾਲ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰੀਕਨ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੇਮਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬਹਿਕ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਿੰਜੀ ਹੋਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਾਨਾਮਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਢਾਹ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਮੀਰੀਕਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ

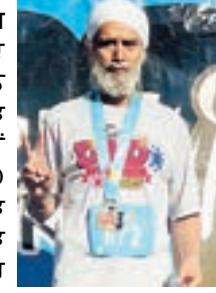
ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੇਵਾਲ, ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਸਾਗਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਨਮਾਨ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ।

ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤੱਥ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਅਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਰਾਈ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ। ਨਿਰੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਨ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਜਾਨੋਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ, ਦਿੱਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ, ਗੁਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਲਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਨਿਵਾਸੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰਮਕਾਇਆ।

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, (ਮਾਛੀਕੇ/ਧਾਲੀਆਂ/ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਫੁਡਵਰਡ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ 10ਕੇ ਰਨ ਦੌੜ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਲਾਸਿਕ ਈਵੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਇਹ ਦੌੜ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ 60 ਤੋਂ 69 ਸਾਲ ਵਰਗ ਵਿਚ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਨੀ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (67) ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਫਲੋਕ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ

ਦੀ ਰਣਜੀਤ ਐਵੇਨਿਊ ਕਲੋਨੀ, ਦੇ ਬਲਾਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 2019 ਅਤੇ 20 ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮੈਗਾਥਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਦੈਂਟ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚ ਵੀ ਬਤੌਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੋ ਸਟੰਟ ਵੀ ਪੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਦਾ ਰੋਝਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਚਾਰ ਵਜੋਂ ਉਠਕੇ ਕਸਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਫਿੱਟ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰੇਲਵਿਲ ਏਗੀਏ 'ਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੰਡੀਅਨ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ

BHARAT SPICE BAZAR

1402 Blue Oaks Blvd, Suite# 150,
Roseville, CA 95747

ਭਾਰਤ ਸਪਾਈਸ ਬਜਾਰ

ਰੇਲਵਿਲ

ਤੁਸੀਂ ਇਥੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ,
ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਆਇਟ, ਚਾਵਲ, ਦਾਲਾਂ,
ਮਸਾਲੇ ਆਦਿ ਵਾਜ਼ਿਬ ਦਾਮਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ।

(916) 886-9089, Fax. (916) 692-2558

CONTACT@BHARATSPICEBAZAR.COM | WWW.BHARATSPICEBAZAR.COM

Follow us on

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਰਾਹ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਟੱਪੀ

ਐਬਟਸਫੋਰਡ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ 3 ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਖਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਪੈਟਿਕਟਨ ਦੇ ਹਗਿਣ ਵਾਲੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਭਵਤੀ ਪਤਨੀ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 3 ਸਾਲਾ ਧੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਹਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਨਿੱਤਰੇ ਸੰਸਦ ਸੈਂਬਰ ਰਿਚਰਡ ਕੈਨਿੰਗਜ਼, ਗਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੈਟਿਕਟਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਚਾਹਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਫਿਲੋਰਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ੇ ਵਾਸਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇਈਏ ਕਿ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 10 ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ 2 ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ 2021 ਅਤੇ 2022 ਵਿਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਓਕਾਨਾਗਨ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. ਰਿਚਰਡ ਕੈਨਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਥਨ ਲਈ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਈਮੇਲਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਜ਼ੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਖਣੀ ਉਕਾਨਾਗਨ-ਵੈਸਟ ਕੂਟੋਨੇ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. ਕੈਨਿੰਗਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ।

ਵੈਨਕੂਵਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਕੜਾ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਵੱਸੇ ਲੋਕਾਂ ਕਾਰਨ 2022 ਵਿਚ ਆਬਾਦੀ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਡੇ ਦਸ ਲੱਖ (10,50,111) ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਮਗਰੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਤਹਿਤ 1957 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅੰਕੜਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਨਿਲ ਅੰਕੜਾ ਨੇ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਬਣਿਆ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਆਬਾਦੀ ਦਾ

ਅਨੁਸਾਰ 2016 ਤੋਂ 2021 ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਈ ਵਾਧਾ ਸਿਰਫ 9.4 ਫੀਸਦੀ ਹੋਇਆ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 5.3 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਆਬਾਦੀ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਇਹੀ ਰੁਝਾਨ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਟੱਪ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੰਕੜਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਈ ਵਾਧਾ ਸਿਰਫ 9.4 ਫੀਸਦੀ ਹੋਇਆ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 5.3 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਮਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਚ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ।

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਮਾਂ 23 ਜੂਨ ਨੂੰ

ਸਰੀ, (ਹਰਦਮ ਮਾਨ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- 1985 ਵਿਚ ਨਾਗੀਤਾ (ਜਾਪਾਨ) ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ 2 ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਡਾਣ ਵਿਚ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਟ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੇਵ ਹੋਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਦਰਦਨਾਕ ਕਾਂਡ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਹਰ ਪਲ ਦਰਦ ਹੰਦਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵ ਹੋਅਰ 2001 ਤੋਂ 2013 ਤੱਕ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬਾਰੀ ਤਥਾਗੀ, ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਡਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤੀਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਸੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਏਸ਼ੀਆ ਬੱਧ ਮੈਂਬਰਿਆਂ ਦੀ ਬੇਯੋਨੀਨੀ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਏਸ਼ੀਆਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ (ਏ.ਸੀ.ਸੀ.) ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 31 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਹਾਈਬਿਊਡ ਮਾਡਲ 'ਤੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ 9 ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ 2023 ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 31 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹਾਈਬਿਊਡ ਮਾਡਲ 'ਤੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ 'ਚ ਚਾਰ ਮੈਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੌਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਏ.ਸੀ.ਸੀ. ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੌਰਡ ਦੇ ਹਾਈਬਿਊਡ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੇ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੱਲ ਰਹੇ ਸਿਆਸੀ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗਾ। ਏ.ਸੀ.ਸੀ. ਨੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ 2023 ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 31 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹਾਈਬਿਊਡ ਮਾਡਲ 'ਤੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ 'ਚ ਚਾਰ ਮੈਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੌਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਏ.ਸੀ.ਸੀ. ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੌਰਡ ਦੇ ਹਾਈਬਿਊਡ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

FREEMAN
FINANCIAL SERVICES

ਆਪਣਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੀਕ ਕਰਵਾਉਣ
ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਰ ਵਰੋ।

CONTACT US
(916) 465-3200
(916) 471-5505

WHAT WE DO
**BOOSTING
YOUR
CREDIT
SCORE
...**

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ
ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਵਧਾ
ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

WE CAN HELP WITH

- COLLECTIONS
- LATE PAYMENTS
- HARD INQUIRIES
- CHARGED OFF
- AND MORE....

VISIT MORE
www.freemanfinsvcs.com

PUNJABU MAIL U S A

TV Channel

ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਗੈਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਤੀ ਗ੍ਰੀਮ ਦੇ ਤੱਤ 'ਤੇ ਪਲਟੀ

ਕਾਲਾਮਾਟਾ (ਗ੍ਰੀਸ), (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਇੱਕ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਗ੍ਰੀਸ ਦੇ ਤੱਤ 'ਤੇ ਪਲਟ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 79 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਯੂਰਪ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਤੱਤ ਰੱਖਿਅਕ, ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਜ਼ਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਭਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਮੁਹੱਿਮ ਚਲਾਈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਯਾਤਰੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ।

ਕੇਂਟ ਗਾਰਡ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨਿਕੋਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਹਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜਹਜ਼ਾਂ ਨੇ ਕਿਸਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ

- 79 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ
- 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸਨ ਸਵਾਰ

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 80-100 ਛੁੱਟ ਦਾ ਕਿਸਤੀ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਲਟ ਗਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਛੁੱਥ ਗਈ। ਦੱਖਣੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸ਼ਹਿਰ ਕਾਲਾਮਾਟਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਇਉਨਿਸ ਜਾਫਰਪੋਲੋਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ “500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ” ਸਵਾਰ ਸਨ।

ਤੱਤ ਰੱਖਿਅਕ ਦੇ ਇਕ ਬਿਅਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਹਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜਹਜ਼ਾਂ ਨੇ ਕਿਸਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ

ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਇਟਲੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੱਤ ਰੱਖਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸਤੀ ਦਾ ਇੰਜਣ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਤੀ ਛੁੱਥ ਲੱਗੇ। ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸਤੀ 10 ਤੋਂ 15 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਛੁੱਥ ਗਈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸਤੀ ਗ੍ਰੀਸ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪੇਲੋਪੋਨੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 75 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਣੀ 'ਚ ਛੁੱਥ ਗਈ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਵਾਰ 104 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਏ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 25 ਨੂੰ ‘ਹਾਈਪੋਬਹੀਆ’ ਜਾਂ ਬੁਖਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਤੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਡਬਲਯੂਐਫ਼ਆਈ.) ਦੀਆਂ 6 ਸੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਣ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਮਾਇਤੀ/ਨੈੜਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਣ ਬਿਲਾਫ਼ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ

- ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ 23 ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਣ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਨਾਂ ਤੇ ਯੂਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ੍ਹੇਂਦੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਣੇਗਾ ਉਹ ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਣ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਵਿਚ ਸਮੇਂ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਹਵਾਲੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੌਮੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਲ ਨੇ ਮਾਰਚ 'ਚ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ 'ਚ ਯੂਏ ਪੀਏ ਦੀ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ 'ਚ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੁਣ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹਮਾਇਤੀ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਕੌਸਲੇਟ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਰੁਚਾਇਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਿਆਈ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਇਆ ਸੀ।

ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਨ ਮਾਮਲਾ: ਸਾਕਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਹੀਤਾ ਵਿਚਾਰੇ ਛਿੜੀ ਸ਼ਬਦੀ ਜੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਬਿਜ਼ ਭੁਸ਼ਨ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਲੰਪਿਕ ਤਗਮਾ ਜੇਤੂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਾਕਸ਼ੀ ਮਲਿਕ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਸੇਨ ਤਗਮਾ ਜੇਤੂ ਬਥੀਤਾ ਫੌਗਾਟ ਵਿਚਾਲੇ ਸ਼ਬਦੀ ਜੰਗ ਛਿੜ ਪਈ ਹੈ। ਸਾਕਸ਼ੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਬਕਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਬਥੀਤਾ ਫੌਗਾਟ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਬਥੀਤਾ ਨੇ ਸਾਕਸ਼ੀ ਨੂੰ 'ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ' ਦੱਸਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਿੰਦੀ ਦਿਨਾਂ ਸਾਕਸ਼ੀ ਤੇ ਉਸ ਤੇ ਪਤੀ ਸੱਤਿਆਵੁਤ ਕਾਇਆਨ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿਆਸਤ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਥੀਤਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਆਗੂ ਤੀਰਥ ਗਣਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਕਸ਼ੀ ਮਲਿਕ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜੇਤੂ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਤਾਕਤਵਰ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਚੰਡੀ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੱਸ ਵੀ ਨਾ ਸਕੋ 'ਤੇ ਪਾਸੇ ਜਨਵਰੀ 'ਚ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਤਵਾਨ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਸਾਲਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਥੀਤਾ ਫੌਗਾਟ ਨੇ ਸਾਕਸ਼ੀ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਟਵੀਟ 'ਚ ਦਾ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੇਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਕਸ਼ੀ

DR. TAKHAR'S MEDICAL SPA

Experience Sacramento's Top Medical Spa

(916) 688-9994

Our multi-cultural staff will welcome you to our spa and put together a treatment plan that meets your lifestyle and budget.

Free Consultations!

Cheek Filler Treatment for Facial Volume Loss

Double Chin Treatment with Kybella

Under Arm Laser Hair Removal

Dr. Takhar's Medical Spa

www.takharmedicals.com

8191 Timberlake Way Suite 350
Sacramento, CA 95823

(916) 688-9994

info@takharmedicals.com

Mon-Sat: 9:00AM to 7:00 PM Sun: By Appointment Only

Designed By Punjab Mail USA

M ਨੀ (ਧੰਨ), ਬਰੋਨ (ਦਿਮਾਗ), ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਡਰੋਨ (ਬਾਹਰ ਵਗਣਾ) ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਹੋੜ/ਚਾਹਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿੱਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ 15 ਤੋਂ 40 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪੈਸਾ/ਧੰਨ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਹੈ, ਕਮਾਇਆਂ ਮੁੜ ਆਏਗਾ, ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਸਿਆਲਪ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਛਲੇ ਦੌਨ ਦਾ ਕਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਆਖਰ ਉਸਦਾ ਬਣੇਗਾ ਕੀ? ਕੀ ਉਹ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤੇਗੀ?

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਛੋਟਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂ ਵੱਡਾ, ਆਇਲਟਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅੱਗੇ ਲੱਗੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਾਰਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਲੱਗੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦੀਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟੋਂ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਕਾਲਜ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਖਾਲੀ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਬੀ.ਐਂ.ਸ., ਬੀ.ਕਾ.ਮ. ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ 'ਚ ਸੀਟਾਂ ਭਰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਡਿਗਰੀ ਕੌਰਸ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਬੈਚਲਰ ਕਲਾਸਾਂ 'ਚ ਪਲੱਸ ਟੂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੀਆਰਥੀ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਕਾਲਜ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਕਾਲਜ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਈ ਕੋਰਸ ਬੰਦ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਘੱਟੋਂ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੀਆਰਥੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੀਟਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ 'ਚ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਥਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰਗਟਰੀ ਵਿਦੀਆਰਥੀ ਇਥੇ ਦਾਖਲਾ ਹੈ।

ਆਖਰ ਕਾਰਨ ਕੀ ਬਣਿਆ, ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ:-

1. ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ 'ਚ ਯਕੀਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਆਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਕਾਰਨ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪ ਵੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

4. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਭੈਅ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਹੇਨ-ਤੁਰੇਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ

ਗੈਂਗਸਟਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਸਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ।

5. ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਸਣ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧੜਾਧੜ ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕਾਲਜਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਸੌਖਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਿਦੀਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਹਾਰਨ 1947-48 ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ 1960 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ, ਬਰਤਾਨੀਆ (ਯੂ.ਕੇ.) ਹੈ।

ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਡਾਲਰ, ਪੈਂਡ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕਮਾਏ ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਿਆ। ਇਥੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ, ਵੱਡੇ ਘਰ ਬਣਾਏ। ਪਰ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੋਣ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੌਦਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਸਿਰੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਜ ਆਖਰ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਉਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲਾਦਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਵੱਠਕੇ ਆਪਣੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚੇ, ਇਧਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇੰਜ ਵੱਡਾ ਧੰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧੰਨ ਦਾ ਚਲਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲਾਦਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਵੱਠਕੇ ਆਪਣੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚੇ, ਇਧਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਡਾਲਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ 'ਚ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਵੱਡੀ ਰਾਸ਼ੀ ਹਰ ਵਰ੍਷ ਵਿਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ

4.78 ਲੱਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡਿਆ, ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ 'ਚ 2.62 ਲੱਖ ਵਿਦੀਆਰਥੀ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਗਏ। ਪਿਛਲੇ 75 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਹਾਰਨ 1947-48 ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ 1960 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ, ਬਰਤਾਨੀਆ (ਯੂ.ਕੇ.) ਹੈ।

ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਡਾਲਰ, ਪੈਂਡ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕਮਾਏ ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਿਆ। ਇਥੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ, ਵੱਡੇ ਘਰ ਬਣਾਏ। ਪਰ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੋਣ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੌਦਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਸਿਰੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਜ ਆਖਰ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਉਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲਾਦਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਵੱਠਕੇ ਆਪਣੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚੇ, ਇਧਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਡਾਲਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ 'ਚ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਵੱਡੀ ਰਾਸ਼ੀ ਹਰ ਵਰ੍਷ ਵਿਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ # ਮੋਬਾਈਲ : 98158-02070 (Punjab Mail USA)	
---	--

ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਵਿਦੀਆਰਥੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਦੀਆਰਥਾਂ ਆਇਲਟਸ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਣਾਕੇ ਵੀ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਗੌਰਥ ਧੰਦਾ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ, ਕੁੜੀਆਂ, ਜਿਹੜੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹਨ, ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਮੋਹਰੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੇਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਦਾਖਲੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਪੀਖਿਆਵਾਂ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਚੰਗੇ ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਸਨ, ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੱਲ "ਹਰ ਕਿਸਮ" ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਸਿਰੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇ

ਕੀ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ?

ਅਗਵਾਈ ਦਿਖਾਈ ਹੈ

ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੇ 7.2
ਫੀਸਦੀ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ
ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ
ਅਰਬਿਵਿਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ

ਅਰਥਾਵਲਸਥਾ ਜਾਗ ਦੇ ਚਾਰ ਦਸ਼ਾਂ ਤੇ
ਵੱਡੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ
ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ
ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ
ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਰਗੇ ਮੁੰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ
ਆਵਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੌਰ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਗਠਨ
ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਰੋ ਨਿਕਾਸ ਦੇ
ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੱਛ ਉਰਜਾ
ਉਬਦੀਲੀ ਲਈ ਰੋਡਮੈਪ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।
ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜੀ-7 ਬੈਠਕ
ਦੇ ਹੀਰੋਸੀਮਾ ਸਿਖਤ ਸੰਮੇਲਨ 'ਤੇ ਗਲੋਬਲ

ਸਾਉਥ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼
ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਠਾਈ।

ਅਜਿਹੇ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲੋਬਲ
ਚੁਣੌਤੀਆਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਪੂਰਿਹਾ
ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ
ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ
ਕਾਰਵਾਇਆ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਸਮਾਨ:- ਅਮਾਲਕੀ ਰਸਾਇਣ 100
ਮਿਲੀ, ਯਿਸਟਮਥ੍ਰੈ 50 ਮਿਲੀ, ਅਸ਼ਵਰਗ੍ਯਪ
100 ਮਿਲੀ, ਸਤਾਵਰੀ 100 ਮਿਲੀ
ਗਿਲੋਅ 50 ਮਿਲੀ, ਕਾਲੀ ਤੁਲਸੀ ਬੀਜ
500 ਗਰਾਮ, ਗੋਖਰੂਮੰਡੀ 50ਮਿਲੀ। ਨੌਠ
ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਹਨ।

ਵਿਧੀ:- ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਕਲੇ ਕੇ ਕੁੱਟ ਕੇ ਕੱਪੜਛਾਨ ਕਰਕੇ ਭਿੰਗ ਰਾਜ ਦੇ ਤੌਲ ਗਿਆਰਾਂ ਵਾਹੀ ਭਾਵਨਾਂ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜੀ ਵਾਰ ਵਿਧਾਰਾ ਗੋਖਰੂ ਵਿਧਾਰੀ ਕੰਧ, ਬੋਹੜ, ਬ੍ਰਾਹਮੀ, ਸੰਖਪੁਸ਼ਪੀ ਤੋਂ ਅਤਿਬਲਾ 100-100 ਮਿਲੀ ਲੈ ਕੇ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਹਿਸਤੀ ਵਾਲਾ ਰੁਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਏਕਤਰੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੀਆਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਟੂਂਕੂਂਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ
ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੋ ਟੀਕੇ ਲੈ
ਕੇ ਆਈਆਂਦਾ ਸੀ। ਪੀ.ਐਮ.ਐਂਡੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਟੀਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਲੋਕ
ਲਈ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਕਿਸਿਤ ਸੰਸਾਰ ਟੀਕਿਆ
ਦਾ ਸਟਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ
ਬਹੁਗਾਤਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ
ਖੁਰਾਕਾਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ
ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ
ਟੀਕਾਕਰਨ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਢੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ
ਲੋਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਢਾਲ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਤ
ਕੀਤੀ।

ਆਲਮੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ
ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ
ਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਦੇਸ਼
ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ
ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ
ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ

ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ
ਕੈਲਸੀਅਮ ਸੋਹ ਕਮੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਹੀਤੀ
ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਗੀ, ਪਾਚਨਤੰਤਰ, ਸਾਹ, ਵਿ

ਕਿਲ ਜਾਤ ਤੁ ਰੂਸਿਸਤਨਗਾ, ਸਲਮਨਾ
 ਛੋਟੀ ਇਲਾਈਚੀ ਪੀਸੀ ਹੋਈ ਪਾਉਣੀ ਹੈ।
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲੀਆਂ ਬਣਾ ਲਉ, ਸਵੇਰੇ
 ਸ਼ਾਮ ਢੁੱਧ ਨਾਲ ਲਉ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੁੱਧ ਸ਼ਿਲਾਜ਼ੀਤ ਤੇ
 ਰੁਮੀਸਤਗੀ, ਸਾਲਮਪੰਜਾ, ਛੋਟੀ
 ਇਲਾਈਚੀ ਪੀਸੀ ਹੋਈ ਪਾਉਣੀ ਹੈ।

ਕੈਲਮੀਆਮ ਲੋਹ ਕਮੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਰੀਰਗ ਨਿਪੁੰਸਕਤਾ, ਵੀਰਜ ਵਰਧਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਪਾਚਨਤੰਤਰ, ਸਾਹ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ।

ਕੰਡੇ ਦਾ ਕੰਡਾ

-ਤਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕੌਰ
1764-ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਨਗਰ
ਨੇੜੇ ਨੈਸਲੈਂ ਮੋਗਾ (ਪੰਜਾਬ)
98557-35666

19 71 ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ
 ਚੌਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤਿਹਾਈ
 ਤੋਂ ਵੱਧ 352 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼
 ਹੋ ਗਈ। ਰਾਏ ਬਰੋਲੀ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਸੀਟ
 ਤੋਂ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਨੇਤਾ ਰਾਜ ਨਗਰਾਇਣ ਨੂੰ
 ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਕ ਲੱਖ ਵੇਂਟਾ ਤੋਂ ਵੀ
 ਵੱਧ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਜ
 ਨਗਰਾਇਣ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਉਪਰ ਚੌਣਾਂ
 ਵਿਚ ਕੁਝ ਇਤਾਜ਼ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ
 ਕਿਹਾ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਚੌਣਾਂ ਵਿਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਮਸੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ,
 ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਦਿੱਲੀ ਪਰਮਿਟ ਗੱਡੀਆਂ
 ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਾਏ ਬਰੋਲੀ
 ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕਰਨ,
 ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ
 ਦੇ ਦੌਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ
 ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਵਕੀਲ
 ਸ਼ਾਤੀ ਭੁਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕਰ
 ਦਿੱਤਾ।

12 ਜੂਨ, 1975 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ
ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਉਪਰ
ਲੱਗੇ ਦੱਸਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਜੱਜ
ਜਗਮੇਹਨ ਲਾਲ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ
ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੰਤਰੀ
ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ
ਕਿਹਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਕੇ ਉਹ
ਛੇ ਸਾਲ ਲਈ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ੍ਹ
ਸਕਦੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ
ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ
ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ
ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।

ਦਿੰਦਰਾ ਗਾਂਪੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ
ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਤਿੰਨੋਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦਿਆਂ 23 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੋਸ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ

ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਪੁਰਨ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਫੈਸਲਾ ਆਉਣ ਤੱਕ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੀ ਰੋਗੀ ਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਡਰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਟਾਈਮ ਮਹਿਂਗਾਈ ਵੀ ਪੂਰੇ ਜੋੜਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੌਬਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਗਰਾਇਣ ਇਕ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਕੇ

ੴ ਰਦਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਅਟਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਪੰਗਰਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਵਨ-ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਦਾਨ੍ਹ ਦਿਸ਼ੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਤੋਂ ਪੋਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ 13 ਪੋਰ ਸੰਮਤ 1704 ਈਸਵੀਂ ਨੂੰ ਗਨੀ ਖਾਅ ਅਤੇ ਨਈ ਖਾਂ ਦੌਨੋਂ ਭਰਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਉਚ੍ਚ ਦੇ ਪੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਪਾਵਨ-ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਪੰਗਰਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਨਿਨ੍ਦਨ ਪਿਆਰੇ ਸਿੱਖ ਸਰਧਾਲੂ ਭਾਈ ਨੱਥੁ ਮਿਸਤਰਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਸਰਹਿੰਦ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਭਾਈ ਨੱਥੁ ਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਵੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਨੱਥੁ ਜੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸੀਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਸਤਰ ਭੇਟ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਨੱਥੁ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਤੇ ਭਾਈ ਨੱਥੁ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਇਕ ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਇਥੋਂ ਪਿੰਡ ਲੱਲ

25 ਜੂਨ ਐਮਰਜੰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ

ਐਮਰਜ਼ੀਸੀ 'ਤੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾਈਟਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੁਲ ਸੀ !

-ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
ਮੋਬ : 99141-84794
(Punjab Mail U)

ਉਲਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ
ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

26 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੰਦੀਗ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਮ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਐਮਰਜੰਸੀ ਲਗਾਉਣੀ ਪਈ ਹੈ।”

ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਸਗਰੀ ਸਪਲਿਅਟ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਕੋਈ ਖਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਛਾਪ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ. ਤੇ ਯੁ.ਐਨ.ਏ. ਦੋਵੇਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਤਮ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਏਜੰਸੀ ਸਮਾਚਾਰ ਨਿਊਜ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਖਬਰਾਂ ਛਾਲਪੁਣ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿਕੰਜਾ ਆਜਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੱਸਿਆ ਜਿਆ ਸੀ।

29-30 ਜੂਨ, 1975 ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਐਮਰਜੰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਐਮਰਜੰਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਮਰਜੰਸੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿਤਾਂ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕਦਮ ਗਲਾ ਘੁੱਟਾ ਕੇ ਬਨਿਆਈ ਹੱਕ ਖੋਲ ਲਏ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਖੀ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਮੌਰਚਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅੰਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 9 ਜੁਲਾਈ 1975 ਨੂੰ ਮੋਹਣ

ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਮੇਰਚਾ ਸ਼੍ਰੂ
ਹੋਇਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸੀਨੀਅਰ
ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਗਿੱਫ਼ਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ
ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਤਲਵੰਡੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਬਸੰਤ
ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ
ਅਕਾਲ ਤਥਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ
ਅਤੇ ਜਲ੍ਹਾਅਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ
ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਗਿੱਫ਼ਤਾਰ ਹੋ ਗਏ। 16
ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਗਾੜ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 75 ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇ ਨੇ
ਗਿੱਫ਼ਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ
ਪੰਜ-ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇ ਗਿੱਫ਼ਤਾਰੀ ਦਿੰਦੇ
ਰਹੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੋਰਚਾ ਅਸਫਲ ਕਰਨ
ਖਾਤਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਤਨ ਲਈ ਬਹੁਤ
ਕੌਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।

13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ
ਦਿਨ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਦੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋ
ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ
ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਮੌਰਚੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੰਭਾਲ
ਲਈ। ਮੌਰਚਾ ਸਾਡੇ ਅਠਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ
ਚਲਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ 43000 ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ
ਗਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
ਵਰਕਰ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਮੌਰਚੇ 'ਚ
ਗਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਭ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇ। ਹੋਰ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਅੱਖੇ ਹੋ
ਗਏ ਸਨ, ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ
ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਸਿੱਖ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ
ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਤੇ
ਯਹੀਵਰਿਸਟੀਆਂ ਭਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ
ਦਿੱਤੀਆਂ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇੰਦਰਾ
ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ ਕਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼
ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣਾ
ਵਿਕਾਰ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ
18 ਜਨਵਰੀ 1977 ਨੂੰ ਐਮਰਜੰਸੀ ਖਤਮ
ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮੌਰਚਾ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ
ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ
ਇਹ ਮੌਰਚਾ 23 ਜਨਵਰੀ, 1977 ਨੂੰ

ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।
 ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਗਾ
 ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਜਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ
 ਡਰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਅਕਾਲੀਆਂ
 ਨੇ ਮੌਰਚਾ ਸ਼੍ਰੁਤੀ ਕਰਕੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ
 ਉਲਟ ਲਹਿਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ
 ਨੂੰ ਡੇਢ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਲਗਾਈ ਐਸਰਜ਼ੀਸੀ
 ਵਾਪਸ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਐਸਰਜ਼ੀਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
 ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ
 ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ
 ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ
 ਅਕਾਲੀਆਂ ਸਿਰ ਦੋਸ਼ ਮੜਦੀ ਹੋਈ
 ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਰੱਖਣ ਲੱਗ
 ਪਈ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅਟਾਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਾਂ (ਸਮਰਾਲਾ)

ਪਸਿਧ ਹੋਏ। ਜਿਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿੰਗਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸੀ ਜਗ੍ਗਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਮਦ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਟਾਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਪਿੰਡ ਘੁਗਰਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇੜੇ ਸਮਗਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਦੂਰੀ ਤਕਰੀਬਨ 48 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਆਮਦ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ 7, 8, 9 ਮੈਘਰ ਨੂੰ ਭਾਗੀ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯਾਤਰਾਂ ਦੀ ਟਿਕਿਲ-ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਲੰਗਰ-ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦਾ ਪੰਥੰਧ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹੈ।

ਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਵਲੋਂ ਕਾਹਲੀ 'ਚ ਸੌਂਦੀ ਅੰਤਰਿੰਗ
ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੋਰੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ
ਬਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ
ਦੀ ਸਰਵਵੁੰਚ ਪਦਵੀ 'ਤੇ ਬਿਰਜਮਾਨ
ਅਤਿ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਅਪਮਾਨ
ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮੁੱਹ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ
ਗਹਿਰੀ ਠੇਸ ਪੁੰਜਾਂ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਸਿਰਮੌਰ
ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਗੀ ਹਰ
ਹੁਕਮ ਸਮੁੱਹ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਇਲਾਹੀ ਸਮਝਿਆ
ਜਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਵੰਗਿਆ ਦੇ
ਦੋਸ਼ੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਕੇ ਸਜ਼ਾ
ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਖ
ਜਗਤ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ
ਪਦਵੀ 'ਤੇ ਬਿਰਜਮਾਨ ਅਤਿ ਸਨਮਾਨਿਤ
ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ
ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ
ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ
ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੋਧ
ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ
ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ
ਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।
ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ
ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ
ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਗਲਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਖਾਮੀਆਜ਼ਾ ਵੀ
ਕਾਬਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ।
ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੰਥਕ ਆਧਾਰ ਵਾਲਾ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ
ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 3 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ
ਸਿਮਰ ਗਿਆਂ। ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ
ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣਾਂ ਗਲਬਾ ਰੱਤੀ
ਭਰ ਵੀ ਛਿੱਲਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

‘ਜੋ ਦਿਖਾ, ਸੋ ਲਿਖਾ’

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਆਤਮਘਾਤੀ ਫੈਸਲਾ

ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਪੱਦਵੀ ਦਾ ਨਿਗਾਦਰ

**ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਕਰ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ
ਅਫਸਰ (ਰਿਟਾ.)
ਫੋਨ: 99158-36543
(Punjab Mail USA)**

ਕੁੱਝ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ
ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸੁਖਬੀਰ
ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੈ ਚੋਹੈਂਦਾਂ ਭੁੱਲਾਂ
ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ
ਗਿਆ। ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਖਾਸ ਕੁੱਲ ਦੇ
ਜ਼ਿਕਰ ਤੋਂ ਬਗੇਰ ਮੁਆਫੀ ਨੂੰ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ
ਭਰੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਂ ਪੱਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ
ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਵੀ ਆਏ। ਆਪਣੀ
ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਭਾਪਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰੁਖ
ਹੋਰ ਸਖਤ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ
ਤਾਰਾ ਦੀ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਅਤੇ
ਕੇਂਦਰ ਅੱਗੇ ਗਿੜਗੜਾਉਣ ਦੀ ਬਚਾਈ
ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ
ਆਖਿਆ। ਪੰਥਕ ਛੁੱਟ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਸਿੱਧਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ
ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ
ਜਥੇਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ
ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ
ਦਿਵਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਹੀ ਸਾਂਘਿਤ ਕਰਨ
ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ 95 ਲੱਖ ਦੇ
ਇਸਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਾਉਣ ਨਾਲ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ
ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ
ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਅਤਿ
ਸਨਮਾਨਿਤ ਸ਼੍ਰਹਸ਼ੀਅਤ ਦੀ
ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਬਰਸਾਖਤਰੀ ਨਾਲ
ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਗਹਿਰੀ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਦਲ
ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀ ਵਤੀਰੇ ਦਾ
ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਇਸ
ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ
ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਦਲ
ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਪੀ.ਟੀ.ਸੀ.
ਚੈਨਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਚੱਚਾ
ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ
ਪਸਾਰ ਸਮੁੱਹ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਮੁਫਤ
ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ
ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਏ
ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ
ਦੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਰੰਚਾਉਣ ਦਾ
ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼ਹ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ

ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘੋਰ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਕੇ
ਸਰਵੱਤਮ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਚਾਨਕ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ
ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਭਾਗੀ ਰੋਸ
ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ
ਬਲਵੰਤ ਸਿੱਖ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੀ
ਵਿਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ
ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੱਖ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ
ਹੋਇਆ, ਜੋ ਸੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ
ਗ੍ਰੰਥੀ ਬਣਨ ਦੇ ਹੀ ਇੱਛਕ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ
ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ,
ਨਾਲ ਹੀ ਚਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ
ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੇ। ਤਰਕ ਹੈ
ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਪਾਸ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ
ਲਈ ਨਿਪੁੰਨ ਗ੍ਰੰਥੀ ਪਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ
ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਤਾਂ ਗੰਡੀਰ
ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ
ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੱਖ ਵੀ
ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾ ਵਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ
ਨੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਖਤ ਸੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੇ
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜ
ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੰਧੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਥ ਦੀ ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਬਦਸੀਅਤ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਵੱਗਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਪੱਥ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਸਰਵਉਚ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਪਮਾਣਿਤ ਕਰਕੇ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨਾਂ ਹਰਗਿਜ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾਦੂਵਾਲ ਦਾ ਮੰਨਣੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਚੱਲਣ ਕਰਕੇ ਬੇਇੱਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਾ ਚੁੱਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕੌਮ ਦੇ ਸਰਵਉਚ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗਲਬਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਇਖਾਤ ਕਰੀਂ। ਸਾਲਾਂ ਵੱਧੇਂ ਐਥਰਾਈ

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ
ਮੁਆਫ਼ੀਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ
ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਆਪਮਾਨ
ਦਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰੀ ਗੁੱਸਾ ਹੈ।
ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਕਈ
ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਤਰਾਂ
ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ
ਗਾਜਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਕਰਾਏ
ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਜੁਖੇਦਾਰ ਸਨ ਨਿਸ਼ਾਹੇ 'ਤੇ

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਦੇ ਜੰਗਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸਨ। ਅਕਾਲੀ ਲ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਪੰਥਕ, ਕਿਸਾਨੀ ਤੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਜੋੜਨ ਈ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਬੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਯਤਨ ਰਨ ਦੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਨੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਰ ਚੱਢਾ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦਰ ਜਾਣ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੈਂਨੀ ਕਾਗਨੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਕਾਗ ਵੈਂਡੀ

ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੇ ਦਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ '#ਲਵੈਂਡਰ' ਸਹਿਤ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ

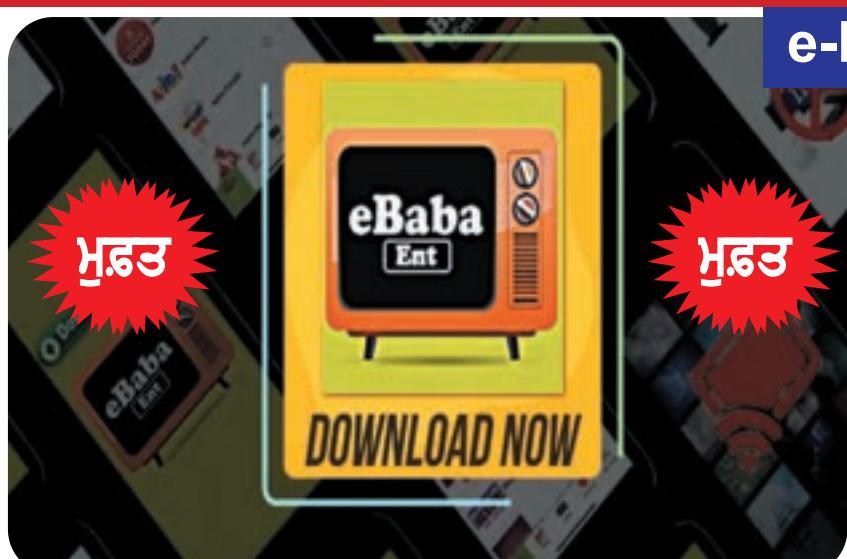
ਸੁ ਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੇ ਨੇ '#ਲਵੈਂਡਰ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚੌਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ) ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਦੇ 44 ਕਵੀਆਂ/ਕਵਿਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਖ ਭੁਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁੰਗੰਧ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਮੇਤ 44 ਕਵੀ/ਕਵਿਤਰੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੁਮੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੰਗੀ ਜਾਂ ਮੰਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਵੀਆਂ/ਕਵਿਤਰੀਆਂ ਦੇ ਕਲੱਜੇ ਚੀਜ਼ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਚੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਆਵਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੀੜ ਨਾਲ ਬਾਵਸਤਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਲਗਪਗ ਹਰ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੁਮੀ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ/ਕਵਿਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਪੇਟੀਆਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਇਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰਾਨ, ਵਿਸਮਾਨੀ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਤੀ ਦੀ ਕਵਿਤਰੀ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਥਤ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਲਾਜਵਾਬ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਲ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਕਵੀ/ਕਵਿਤਰੀ ਲਈ ਹਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਕਠਿਨ ਕਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਰਾਂਟੇ ਨੇ ਇਹ ਕਠਿਨ ਤਪੱਸਿਆ ਕਰਕੇ ਪਸੰਸਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਕਵਿਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ,

-ਉਜਾਰਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਥਕ ਜ਼ਿਣ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੋਬਾਈਲ: 94178 13072 ujagarsingh48@yahoo.com (Punjab Mail USA)	
---	--

ਅੰਤਰ ਜਾਤ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਸ਼ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਮੁਸ਼ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਹਰ ਰੋਣ-ਧੋਣ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੰਤਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਅਣਿੱਠ ਕਰਨ ਈਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰ ਮੁਸ਼ਕੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਡਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਹੈ, ਆਸਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਕਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪਿਆਰ ਮੁੱਖਤ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਫਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਾਂ ਤੌਢਨ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਖਿੱਚ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਪਾਜ ਉਘੇੜਦੀ ਸੀਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਅੱਸੀਵਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਘਾਣ ਬਾਰੇ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਰਤਸਾਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੇ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਗਾ ਦੇਣ, ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਉਸ ਅੰਤਰ ਦਾ ਦੋਵੇਂ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਰਵਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅੰਤਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ-ਸ਼ਸਤਰੀ ਦੀ ਚਾਸ਼ਟੀ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੰਵੇਦਨਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੰਧਲੀ ਸਿਆਸਤ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਭਤਰਾਕ ਸਿੱਟਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਪਹਿਗਾ ਦੇਣ, ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਉਸ ਅੰਤਰ ਦਾ ਦੋਵੇਂ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਰਵਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਆਸਾ ਤੇ ਨਿਰਸ਼ਾ ਦੋਵੇਂ ਵਿਚਾਰਨ ਹਨ। ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਸੱਧਾਰਨ ਦੇ ਮਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਵੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾਲ ਹੀ ਤੰਗੀਆਂ-ਤਰੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਗ ਵੀ ਬੱਛਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ, ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ, ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੇਜ ਵੀ ਤੰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਡ ਉਲੱਝਣਾਂ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦਾ ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਲਕਦੀ ਹੋਈ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ

ਵਕਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਵਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਨੇ Entertainment ਦੇ ਸਾਧਨ ਵੀ

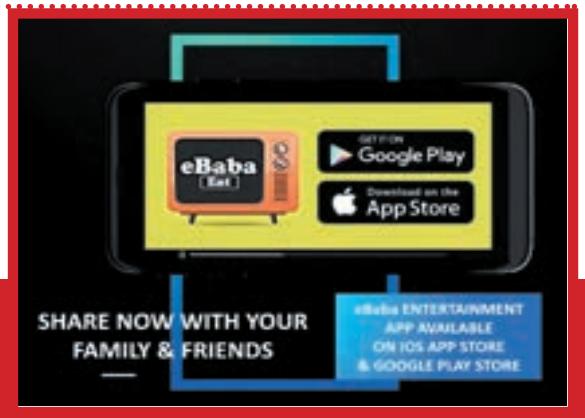
e-Baba Entertainment App ਨੂੰ Download ਕਰੋ।

ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ Company ਦੇ ਬਣੇ Android TV 'ਚ eBaba App ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸਮਾਰਟ TV ਦੀ HDMI Port 'ਚ Google TV Dongle ਲਾਵੇ ਤੇ eBaba ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਰਿਮੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ, ਵੱਡੀ TV Screen ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ English, Punjabi, Hindi ਅਤੇ Urdu ਦੇ TV Channel ਵੀ 'ਚ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ 'ਚ ਸੁਣੋ, also eBaba Entertainment App available for your ਸਮਾਰਟ phone on app store and Play store.

Cast Dongle ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਸੰਦੀਦਾ TV Channel ਜਾਂ Movies ਆਪਣੇ TV 'ਤੇ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ Drive ਕਰਦੇ ਵੇਲੇ Bluetooth ਨਾਲ ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਲਈ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਹ App Download ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ Share ਕਰੋ।

ਫਿ ਸਵ ਭਰ ਵਿਚ 26 ਜੂਨ, 2023
ਨੂੰ ਨਸ਼ਾਖੋਗੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤਸਕਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਵਸ 26 ਜੂਨ, 1989 ਤੋਂ ਮਨਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 26 ਜੂਨ ਦੀ ਤਾਗੀਕ ਚੀਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਫੀਮ ਯੂੰਪ ਤੋਂ ਠੀਕ 25 ਜੂਨ, 1839 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੁਮੇਨ, ਗ੍ਰਾਗਾਡੋਗ ਵਿਚ ਲਿਨ ਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਫੀਮ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2016 ਵਿਚ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਦੁਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਤਰੀਕੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਕਿ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਸਧਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਯੂਐਨਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲਗਭਗ 200 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਦਵਾਈਆਂ - ਕੋਕੀਨ, ਕੈਨਾਬਿਸ, ਹੈਲਸਿਨੋਜੇਨਜ਼, ਓਪੀਐਟਸ ਅਤੇ ਸੈਡੇਟਿਵ ਹਾਈਪੋਨੋਟਿਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਂਸਭਾ ਨੇ 26 ਜੂਨ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾਖੋਗੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤਸਕਰੀ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਸ਼ਾਖੋਗੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਹੈਲਪ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਸੀ। 1998 'ਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਂਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੰਕਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲਗਭਗ 21000 ਤੋਂ ਵੱਧ 12 ਤੋਂ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਡੇਲੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਉਚਵਰਡੇਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬੁਖਲਾ

ਬੇਸ਼ਮਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਿਕੋਟਿਨ, ਕੋਕੀਨ, ਭੰਗ ਵਰਗੀਆ ਅਜਿਹੇ ਰਸਾਇਣ ਹਨ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਾੜਾ ਅਸਰ

ਨਸ਼ਾਖੋਗੀ-ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਘੇਰਾ

“ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ’ਚ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਨਸ਼ਾਖੋਗੀ ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤਸਕਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਹਰ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥ ਸਾਂਝੇ ਕਰਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ” : ਅਨਿਲ ਧੀਰ

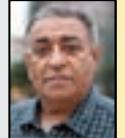

ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨਸ਼ੇ ਮੁੰਹ ਡਬਲ ਡੋੜ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਿਮਾਗੀ ਰਸਾਇਣ

ਡੋਪਮਾਈਨ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਸ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਆਪਣੀ ਇੰਛਾ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੱਤ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਖਾਨਦਾਨ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੱਧ ਰਹੀ ਤਲਬ ਸੋਚਣ-ਸਮਝਣ, ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜਵੇਂ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਮਿਨ ਸਿਸਟਮ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਸ਼ਾ ਬਾਬਰ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਸ਼ਾ ਸਟੈਂਸ ਰਿਹਿਣ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਬਲੱਡ-ਪੈਸ਼ਰ ਵੱਧਣ ਨਾਲ ਹਾਰਟ-ਅਟੈਕ, ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਫੇਫੜੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦਮਾ ਤੇ ਲੰਗ-ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਅੰਤਰਾਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੁਡ ਸੈਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਲਕੋਹਲ ਤੋਂ ਕਰਕੇ ਢੇਤੀ ਹੀ ਦੂਜੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ

ਅਨਿਲ ਧੀਰ
ਬੋਰਡਨ, ਕੈਨਡਾ
647-853-5800
healthmedia1@hotmail.com
(Punjab Mail USA)

ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰਨਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਗ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਨਵਜਾਤ ਬੱਚਾ ਅੰਗਹੀਨ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਅੰਤਰਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਸ਼ੇਜ਼ੀ ਮਰਦ ਮਰਦਾਨਗੀ ਤੋਂ ਹੋਸ਼ਾ ਲਈ ਹੱਥ ਧੋ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਬਰ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੱਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

■ ਹਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਬੰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਗਾਈਡ ਵੀ ਕਰਨ। ਜੇ ਬੰਚਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਦਮ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਲਵੇਗਾ।

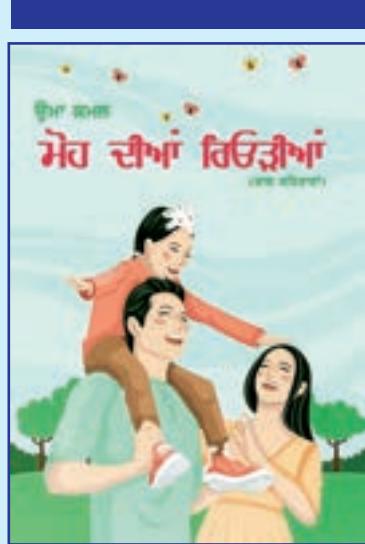
■ ਸੈਲਫ ਕਾਨਫੀਡੈਂਸ, ਸਹੀ ਤਰਕ ਵਾਲੀ ਗਾਈਡ ਲਾਈਨ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ।

■ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੋਸ਼ਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੈਰੇਪਿਸਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਨੋਟ: ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚੋ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ, ਘਰੋਂ ਥੇ-ਥਰ ਹੋਣਾ, ਨੌਕੀ ਚਲੀ ਜਾਣਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੱਕਰ, ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਨਮ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੰਦਗੀ ਅਨਮੋਲ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਲਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਪੁਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ।

ਜ ਦੋ ਅਸੀਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮਨ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਕਲੀਆਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਖਿੜਨ ਅਤੇ ਮਹਿਕਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ, ਜਿਹੜੇ ਹੋਸ਼ਾ ਕਦਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਕੁਦਰਤ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਵੀਂ ਤੋਂ ਨੌਈ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਨਣ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਸਫਲ ਅਧਿਆਪਕਾ ਉਮਾ ਕਮਲ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਰਸਣੀਕ ਨਗਰ ਤਲਵਾੜਾ (ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ) ਦੀ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬੰਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਕੈਮਲ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਧਿਆਪਕਾ ਉਮਾ ਕਮਲ ਕੋਲ ਬਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਚੋਖਾ ਤਜ਼ਬਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਉਹ ਬਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰਥ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਰਿਚਿੜੀਆਂ

ਰੋਵਿਊਕਾਰ : ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ
98150-189147
ਕਵਿਤਰੀ : ਉਮਾ ਕਮਲ
ਪ੍ਰਕਾਸਕ : ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੁੰਬਲਾਂ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਮਾਹਿਲਪੁਰ (ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ)
ਪੰਨੇ : 32, ਮੁੱਲ : 195/-

ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ
ਸੰਪਾਦਕ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੁੰਬਲਾਂ
ਕਰੁੰਬਲਾਂ ਭਵਨ, ਮਾਹਿਲਪੁਰ, (ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ)
(Punjab Mail USA)

ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਅੰਦਰ ਨਰੋਈ ਸੋਚ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚੋਂ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ, ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਮੋਹ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਗਤ, ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ, ਸਕੂਲ, ਸਾਥੀ, ਅਧਿਆਪਕ, ਛੁੱਲ-ਬੂਟੇ, ਸੋਹਣੀ ਲਿਖਾਈ, ਨਰੋਈ ਸਿਹਤ, ਰਿਸ਼ਤੇ-ਨਾਤੇ, ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝਾ ਦੇ ਸੁਨੋਹੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਮੋਜਹ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਧ ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ

ਕ ਰਥਾਨੀ ਉਹ ਮਹਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ
ਪਿੱਛੇ ਉਦੇਸ਼ ਮਹਾਨ ਹੋਵੇ। ਸੰਘਰਸ਼
ਉਹ ਮਹਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼
ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਨਿਆਂਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾਂ
ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਮੂਲ ਆਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ
ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀਂ ਉਹ ਜਥਰ, ਜ਼ਲਮ,
ਅੱਡਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਦੇਖਦਾ
ਹੈ, ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਉਹ ਆਪਣਾ
ਪਰਮ ਕਰਤੁੱਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਵੀ ਦੇਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ
ਇਤਿਹਾਸ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਨਾਲ
ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

1708 ਈ: ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦ
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਜਾਬ ਆਏ, ਤਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਪੰਜ ਤੌਰ,
ਖੰਡਾ ਤੇ ਨਗਾਰਾ ਸੀ।

“ਬੰਦੇ ਗੁਰ ਖੜਾ ਦਯੋ, ਲਯੋ ਓਨੈ ਗਲ ਪਾਇ।

ਖਾਲਸੇ ਦੇਖ ਸੁ
ਛਿਨਾਇ ॥”

(ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)
 ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ
 ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਬਿਨਦ
 ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਾਜ
 ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਰਣ
 ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਤੋਰੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 20
 ਸਿੰਘ ਹੋਰ ਨਾਲ ਭੇਜੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 25 ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ
 ਕਾਫਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਹਨੌਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਕਰ ਕੀਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ
 ਸਿੰਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਸਿੱਖ
 ਸੰਗਤਾਂ ਹਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਬਿਆਨ
 ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਲਈ
 ਅੱਗੇ ਆ ਗਈਆਂ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ

ਪਾਰਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇ ਜਖਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤਾਜੇ ਸਨ। ਉਹ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਇੰਡੇ ਥੱਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਣ-ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਹਰਾ 'ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ' ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੇਖਕ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਈਸ਼ ਲਾਹੌਰੀ ਦੇ ਲਿਖਤ 'ਇਬਰਤਨਾਮਾ' (ਰਚਿਤ 1722 ਈ.) ਅਨੁਸਾਰ 'ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘੋਲ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਸੀ।' ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਰਗਰਮ ਧਮਾਕਾ ਛੱਡਿਆ।

ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਨੂੰ ‘ਅਜਥ ਬਲਾ’ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੇਖਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਹਲਚਲ ਮਚਾਈ ਕਿ ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਪੰਜਾਬ ਆਏ,
ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 25 ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾ
ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੱਜ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਸਤਰ, ਨਾ
ਕੋਈ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘੱਡੇ ਹਾਥੀ
ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਿਖਾਰੀ ਖੜੀ ਖਾਨ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ
ਕਾਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਛੇਤੀ ਹੀ 4000 ਘੱਡਾ
ਸਵਾਰ ਤੇ 7800 ਸਿਪਾਹੀ ਪੈਦਲ ਉਸ
ਨਾਲ ਆ ਰਲੇ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ
ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨਾਰੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਦਲ
ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 8900 ਹੋ ਗਈ ਤੇ
ਵੱਧਦੀ ਹੋਈ ਅੰਤ 40,000 ਤੱਕ ਪੁਰੁੰਚ
ਗਈ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਆਪਣੇ
ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਕ ਉੱਤਮ ਦਰਜੇ ਦਾ ਸਿੱਖ ਯੋਧਾ
ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਹੁਕਮਗਾਨ ਸੀ। ਗੁਰੂ
ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ
ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ
ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਂਦਾ, ਉਹ ਇਕ
ਹੈਰਾਨੀਕੁੰਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ।
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਜਦੋਂ 1708
ਈ. ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਉੰਦੇਸ਼ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ
ਗਜ਼ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਸਾ
ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਸੱਤ ਸੌ
ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗਜ਼ਨੀ ਦੇ ਤੁਰਕਾਂ ਨੇ
ਮਹਿੰਮਦ ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਖੋਗੀ ਸੀ।

25 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਬੁਭਾ ਕੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਿਦਰ

(ਚੱਪੜ-ਚਿੜੀ, ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ 12 ਕੋਹ ਦੀ ਵਿਥ ਤੇ ਖਰੜ-ਲਾਂਡਰਾ ਸ਼ੜਕ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ) ਸੁਬੇਦਾਰ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਤੁੜਵਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਗੇ ਵਧੀਆਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। 12 ਮਈ, 1710 ਈ: ਨੂੰ ਚੱਪੜ ਚਿੜੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੁਨ-ਡੋਲ੍ਹਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੇ 'ਮਾਰ ਵਜੀਦੇ ਖਾਂ ਨੂੰ, ਧਰਤੋਂ ਭਾਰੀ ਪੰਡ ਉਤਾਰੀ' (ਹਰਸਾ ਸਿੰਘ ਚਾਤਰ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫੌਜਾਂ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜ ਗਈਆਂ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ 14 ਮਈ, 1710

ਈ: ਨੂੰ ਸਰਹਦ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈਆਂ। ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸਿਤਮਾਂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਸਰਹਿੰਦ ਨੂੰ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਵਸਦਾ-ਰਸਦਾ ਸਰਹਿੰਦ ਸ਼ਹਿਰ ਖੰਡਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਹੀ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਦੌਸ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ-ਚੁਣ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਵਜੀਹ ਖਾਂ ਦੇ ਮਹੱਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਧਨ ਬਥਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗਾ। ਸਰਹਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਇਸ ਕਬਨ ਨੂੰ ਕਿ ‘ਸਿੱਖਾਂ ਚੰਹ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਬੋ ਆਉਂਦੀ ਹੈ’ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਧਾਂ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ।

ਸਰਹੰਦ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ
ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲ ਵੱਧਿਆ। ਪੁੰਤੁ
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਨਵਾਬ ਵੱਲ
ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ
ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪੁਰੁਚਾਇਆ ਗਿਆ।
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸਰਦੰਦ ਦੀ
ਬਜਾਏ ਮੁਖਲਿਸਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਪਾਨੀ
ਬਾਪਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ
ਮੁੰਹਿਮਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ।
ਮੁਖਲਿਸਗੜ੍ਹ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਦੀ
ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਖਲਿਸ ਖਾਨ ਨੇ
ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ
ਨੇ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ
ਬੜੀ ਟੁੱਟੀ-ਬੱਜੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੀ, ਛੇਤੀ
ਹੀ ਇਸਦੀ ਮਰਮਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸਦਾ ਨਾ
ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਹੰਦ ਦਾ
ਖਜ਼ਾਨਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਮੁੰਹਿਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਇਆ। ਮਾਲ ਅਸਬਾਬ ਤੇ ਜੰਗੀ ਸਮਾਨ
ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਆਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ
ਉਗਰਾਹਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਮਲਾ ਸਭ ਇਥੇ
ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ
ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਰਾਜ ਦੀ

ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਫੌਜੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ
ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਾਫੀ ਬੁਧੀਮਾਨੀ
ਵਾਲੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਖੋਂ ਇਹ
ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ
ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਕਾਫੀ
ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
ਹੁਣ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੇਤਾਜ਼ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੌਲ ਸ਼ਰਧਾਲੂ
ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਭੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਕਾਜ
ਲਈ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਹਿਲ
ਭੀ।

ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰੀਵੀ ਪੱਕੀ ਨਿਆਨੀ
 ਲਈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ
 ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਭੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ
 ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖ ਸ਼ਬਦ ਉਕਰੇ ਹੋਏ
 ਸਨ:-

“ਸਿਕਾ ਜਦ ਬਰ ਹਰ ਦੋ ਆਲਮ
 ਤੇਰਿਆ ਨਾਨਕ ਵਾਹਿਬ ਅਸਤ”
 ‘ਫਤਹਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹਿ-ਸ਼ਾਹਾਨ
 ਡਜਲਿ ਸੱਚਾ ਸਾਹਿਬ ਅਸਤ’
 ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:-
 ਸਿੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਦੋ ਜਹਾਨ ਉੱਤੇ,
 ਬਖਸ਼ਾਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਤੇਰਾ ਨੇ
 ਜੀ।

ਫਤਹਿ ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਾਹਾਨ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ,
ਮਿਹਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਏਕ ਨੇ ਜੀ।
ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਿੱਖਿਆਂ ਦੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ
ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀ ਉਸਤਿਤ ਦੇ
ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਨ:-

‘ਜਰਥ ਬ-ਆਮਾਨੁ-ਦਹਿਰ, ਮੁੱਸਵਰਤ
ਸ਼ਹਿਰ, ਜੀਨਤੁ-ਤਖਤੁ, ਮਬਾਰਕ ਬਖਤ’।
ਅਰਥਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੰਸਾਰ ਦੇ
ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਸਥਾਨ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰਤਿ,
ਪੰਨਗਾਨੀ ਰਾਗਾਨੀ ਹੋਂ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸਰਦਾਰੀ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਸਨਦਾ, ਪ੍ਰਵਾਨਿਆਂ ਆਦਿ
ਲਈ ਮੌਰ ਬਨਵਾਈ, ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ ਮੌਰ
ਲੱਗੀ, ਮੌਰ ਦੇ ਸ਼ਹਦ ਇਹ ਸਨ:-

ਦੇਗੋ ਤੇਗੋ ਛਤਹਿ ਓ ਨੁਸਰਤਿ ਬੇ-
ਦਿਰੰਗ

ਯାହାତ ଅଜ ନାନକ ଗୁରୁ ଗୋବିଂଦ ସିଂ୍ହ
ଅରସାତ ଦେଗ ତେଗ ଜିତ ମେଵ
ନିରାଳମ, ଗୁରୁ ନାନକ-ଗୋବିଂଦ ସିଂ୍ହ ତେ
ପାଈଁ ।

(ਦੇਖੋ ਪੁਸਤਕ 'ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ' ਰਚਨਾ ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ 59-60)

ਉਹ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ
ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਦੇਗ
ਤੇ ਤੇਗਾ ਰਾਹੀਂ ਕੇਵਲ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੈ। ਉਸ
ਲਈ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਹੈ। ਫਤਹਿ

-ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
(Punjab Mail USA)

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਦੀ ਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਅਕਾਲ
ਪੁਰਖ ਦੀ ਹੈ।

ਜਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 1710 ਵਿਚ ਗੰਗਾ ਤੇ ਜਮਨਾ ਦੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਮਾਝੇ ਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਸਿੱਖ ਉਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਅਕਤੂਬਰ 1710 ਤੱਕ ਕਿਲ੍ਹਾ ਭਗਵੰਤ ਰਾਏ ਤੇ ਭੌਲੋਵਾਲ ਭੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਨੇ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਭੈਅ-ਭੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜਿੱਤਿਆ ਹੋਇਆ ਇਲਾਕਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਕੁਚ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਛੇ ਹਟਣਾ ਪਿਆ ਤੇ ਉਹ ਪਹਾੜਾਂ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਥ ਦੋਖੀ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਭੀਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਜਾ ਮੌਖਿਅਤ। 18 ਫਰਵਰੀ, 1712 ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਫਰੁਖਸ਼ਿਆਰ ਇਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ, ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਨੇ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। 1712 ਈ। ਨੂੰ ਸਰਹਿੰਦ ਤੇ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਫਿਰ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਬਟਾਲਾ ਤੇ ਕਲਾਨੀਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸਮਸ਼ ਖਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਅੰਤ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਇਹ ਘੇਰਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਭਾਵ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਘੇਰਾ ਲੰਬਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣ ਲੰਗੀ। ਸਿਪਾਹੀ ਭੁੱਖ ਤੇ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਮਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਂਝ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੀ ਲੂੰ-ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ 800 ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। 15 ਮਾਰਚ 1716 ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਤਕਰੀਬਨ 100 ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਸਿੱਖ ਅਜਿਤ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮੌਤ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਕਹਿੰਦੇ, ਖਿੜੇ ਚਿਹਰੇ ਨਾਲ ਜਲਾਦ ਨੂੰ ਸੀਸ ਭੋਟ ਕਰਦੇ। ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 9 ਜੁਨ 1716 ਈ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤੇ ਜਲਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਕੁਤਬ ਮੀਨਾਰ ਦੇ ਨੌਜੇ ਖਵਾਜਾ ਕੁਤਬਦੀਨ ਬਖਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਦੇ ਰੋਜੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ: ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜੈ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਧੜਕਦਾ ਦਿਲ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਤੁੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਜਲਾਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢੀਆਂ, ਹੱਥ-ਪੈਰ ਕੱਟੇ ਗਏ, ਲਾਲ ਭੱਖਦੇ ਜੰਬੂਰਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਮਾਸ ਨੌਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਿਰ ਤੇ ਧੜ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਹਾਨ ਹੁਕਮਗਾਨ ਸੀ, ਉਥੇ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸ਼ਹੀਦ' ਵੀ ਹੋ ਨਿਵੱਤਿਆ।

ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਮਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਮਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਕੁਰਸੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਖੜ੍ਹੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੱਬੇ-ਸੱਜੇ, ਅੱਗ-ਪਿੱਛੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ 'ਤੇ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗਰਦਨ ਝੁਕਾ ਕੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਕਗੇਨ 'ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਐਨ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਨਾਲ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿੱਲਰ ਕੇ ਵਿੰਗਾ-ਟੇਚਾ ਬੈਠਾ ਮੁੰਡਾ ਫੋਨ 'ਤੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਐਨ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਬੋਰਡ ਟੰਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, 'ਕੀਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ'। ਅਜੇ ਉਸਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੁੰਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਅੱਗੜਾ ਦੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗਾਣੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਬੌੜ੍ਹੀ ਗਰਦਨ ਘੁਮਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ।

ਏਨੇ ਨੂੰ ਇਕ ਐਨ-ਆਰ-ਆਈ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਆਪਾ ਬੋਂਧ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਨਰਸ ਨਾਲ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਲੱਗਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹਿਆਨ ਉਧਰ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਪਰੰਤੂ ਜਿਹੜੇ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਮਸਤ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਰਤ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹੀ।

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਥੋਂ ਮੁੱਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨੱਕ ਦੀ ਨੋਕ ਮੁੱਕਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ, ਪਸੰਦ, ਨਾਪਸੰਦ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ

ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਮੈਂ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ, ਹੱਸਣ ਲਈ, ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਸ਼ੋਆ, ਕੋਈ ਟੀ.ਵੀ. ਪੋਗਰਾਮ ਵੇਖਣ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੋਰ ਦੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਡੀਓ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

2022 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਯੂ ਟਿਊਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 260 ਕਰੋੜ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਵਰਤਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਵੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰੇ। ਸੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਅਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਕਰਨੀ ਸੌ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੁਪਿਹਰ ਵੇਲੇ ਗੁਆਢੀ ਦੀ ਬੈਲ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੇਸ਼ ਆਵੇ।

ਇਥੇ ਸਾਡੇ ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਐਨ ਕੋਲ ਪੈਂਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੀ ਨੁੱਕਰ ਕੋਲ ਲਗਾਏ ਲਾਉਡ-ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਮੁੰਬੋ ਬੌੜ੍ਹਾ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਘੁਮਾ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਆਵਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਘਰ ਵਿਚ ਆਪਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕਿਹਾ ਪਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉੱਥੇ ਇਕ ਹੋਰ ਲਾਉਡ-ਸਪੀਕਰ ਲਿਆ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਇਕ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਲੱਗੇ।

ਡਿਜੀਟਲ ਆਨੰਦ ਸਿਰਲੇਖ ਤਹਿਤ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਇਕ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਦੇ ਇਸਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਚੱਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗਿਰਿਹੀ ਰਿੰਤਾ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਰਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਜੀਟਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਾਲ ਜੁਡਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ, ਸਥਾਨ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਅਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਕਰਨੀ ਸੌ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੁਪਿਹਰ ਵੇਲੇ ਗੁਆਢੀ ਦੀ ਬੈਲ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੇਸ਼ ਆਵੇ।

ਪੜ੍ਹਨ, ਸੁਣਨ, ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬੌੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗਏ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ
94171-53513
(Punjab Mail USA)

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਕਾਨੂੰਨ, ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਤੇ ਸਲੀਕੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਰਸਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹਿਰਾਂ ਤੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਸਿੱਖਣ, ਅਪਨਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਫਾਡੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਹੇਂ ਲਈ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕੀ ਵੇਖਣਾ ਹੈ, ਕੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਮੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸਮਝ ਅਪਣਾ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਮੱਧਮ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਧੀਮੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਪਿੱਚਦੇ ਸਮੇਂ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਖੜ੍ਹੇ, ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਢਲੀ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਤੋਂ ਵਿਚਰ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ।

ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਂਦੀ ਨਡਾਲਾ
ਫੈਨਿਕਸ
480-794-0325
sodhi1960@yahoo.com
(Punjab Mail USA)

ਬੋਕ ਦੇ ਮਿੰਕ

ਵਿਅੰਗ

ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਵੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਟੋਰ, ਮਾਲ ਆਦਿ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਆ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਟੋਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੇਬਰ ਵਿਹਲੀ ਹੋ ਗਈ, ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੀਵਾਲੇ ਕੱਢਣ ਲੱਗੇ,

ਕੁਝ ਬੈਕ ਡੁੱਬਣ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਆ ਖਲੋਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਕਾਮਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 3500\$ ਮਹੀਨੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦਾ, ਉਹ ਹੁਣ 2500 \$ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਟੋਰ (ਗਰਾਸਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਸਭ ਵਿਹਲੇ ਪਏ ਹਨ। ਸਟੋਰਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁੰਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਲੈ ਲਵੇ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਜੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਰੁੱਕ ਕੇ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਨ ਲਾਈਨ ਲੈ ਲਵੋਗੇ। ਜੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ?

ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਦਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈਣ ਜਾਈਏ, ਤਾਂ ਚਾਰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਛੇ ਆਨਲਾਈਨ ਆਰਡਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਨਲਾਈਨ ਆਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਗਾਹੀਗੇਡ ਹੈ। ਚਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਗਲਤ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਵਾਸਤੇ ਫੈਡੇਕਸ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਿਰ ਖੁਰਕਦੇ-ਖੁਰਕਦੇ ਗਾਉਣਾ ਹੈ, 'ਪੁੱਤਾ ਪੰਗਾ ਲੈ ਲਿਆ ਚੰਨ ਵੇ ਆਨਲਾਈਨ ਦੇ ਸਿੱਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਾਇਮਾ ਨਾਤੇ ਪ੍ਰਮਾਇਮਾ ਦਾ ਮੇਲ ਹੈ ਯੋਗ

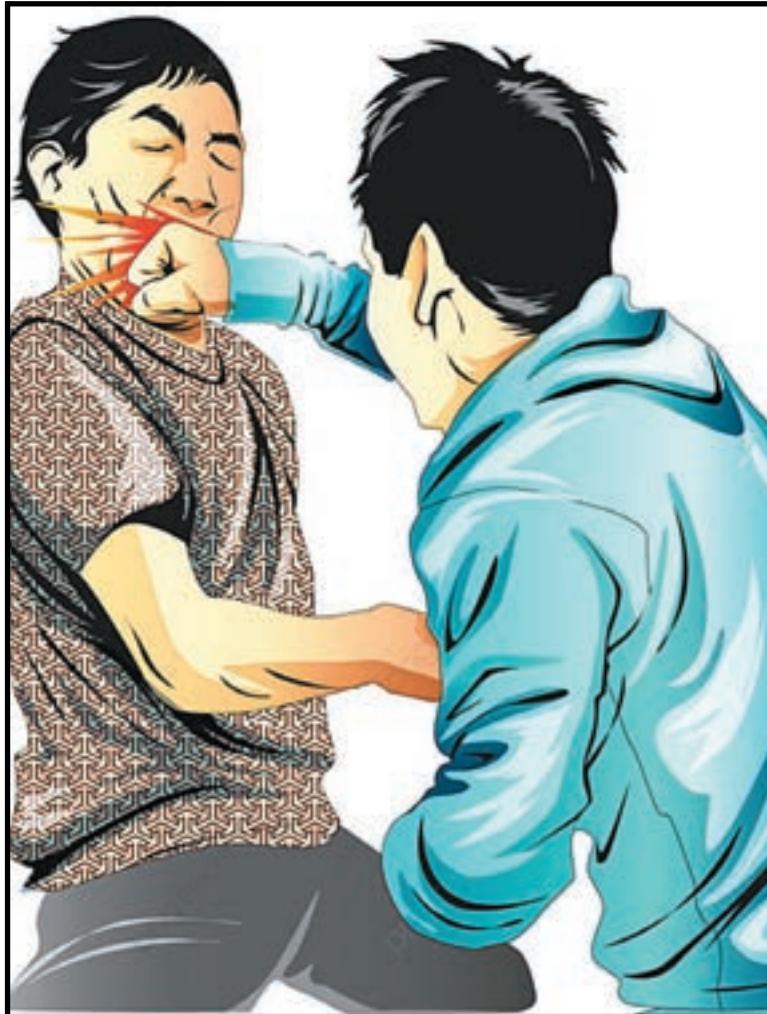
ਯੋਗ ਗੁਬਾਵ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਗਾਣਾ ਗੁਬਾਵ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਰਚਨਾ ਈਸਾ ਪੁਰਵ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਪਤ

ਤੁਲਾ ਕਰਨਾ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰ ਪੁੱਛਿ ਪੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕੁਝ ਬਦਮਾਸ਼ ਰੇਲਵੇ ਪਲਟਫਾਰਮ 'ਤੇ
ਆਪਸ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਛਿੱਤਰੋ-ਛਿੱਤਰੀ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਇੱਕ
ਭਲੇਮਾਣਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਛੱਡ ਛੱਡਾ
ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ
ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ
ਬਾਹਰੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵੇਖ ਕੇ
ਲੜਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ
ਕੁੱਟਣਾ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ
ਬਦਮਾਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ਰੀਫ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ
ਧੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਪਟੜੀਆਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ।
ਅਨੇਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਟਰੇਨ ਉਬੰਦ
ਗੁਜ਼ਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ
ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ
ਬਦਮਾਸ਼ ਤਾਂ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਪਰ
ਉਸ ਵਿਚਾਰੇ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋਣੇ
ਪਈ। ਵਾਹ ਲੰਗਦੀ ਭਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ
ਮਹਿੰਗਾ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1994-95 ਵਿਚ ਮੈਂ ਐਸ.ਐੱਚ.ਓ. ਕੋਤਵਾਲੀ ਸੰਗਰੂਰ ਲੰਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਸੰਬਰ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ ਤੇ ਸਥਤ ਸਰਦੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਾਤ ਬਾਰਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 9-10 ਵਜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਾਬਿ ਜਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਕਟਰ ਸਮੇਤ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਕਿਉਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਤ ਠੰਡ ਵਿਚ ਘੰਟਾ ਦੋ ਘੰਟੇ ਹੋਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕਟਰ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰੀ ਆਲਵਿਨ ਨਿਸ਼ਾਨ ਟੈਪ੍ਚ ਵਿਚ ਲੱਦ ਲਿਆ।

ਗੰਨਮੈਨਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ
ਹਿਲਾ-ਜੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ
ਟਿਕਾਣਾ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ
ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਖੜਕਾਉਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ
ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਸਾਫ਼ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ
ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਰਤੁਤਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਸੜੇ ਪਏ ਸਨ। ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੀ ਪਤਨੀ
ਲਾਲ-ਲਾਲ ਡੇਲੇ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝਾਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ
ਅਸੀਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆਈ
ਹੋਵੇ। ਥੈਰ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ
ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ 11 ਕ
ਵਜੇ ਮੈਨੂੰ ਮੈਸੇਜ਼ ਮਿਲਿਆ ਕਿ
ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਦਫਤਰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ

ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ
ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਬਾਬੂ ਬਣਿਆ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ
8-10 ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਡਿਪਟੀ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਤਲਿਆਂ ਬੈਠਾ
ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ
ਕਿ ਰਾਤੀਂ ਐਲਵਿਨ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ
ਗਸ਼ਤ 'ਤੇ ਕੌਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ
ਇਸ ਵਿਚਾਰੇ ਨੂੰ ਫੇਟ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਰੀ
ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ

ਦਿਲ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਢਾਹ ਕੇ
ਲੱਤਾਂ ਮੁੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ
ਕਰਾਂ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੁੰਸੇ ਨੂੰ
ਦਬਾ ਕੇ ਡਿਪਟੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਰੁੱਸਿਆ
ਕਿ ਸਰ ਇਹ ਗਲਤੀ ਮੌਰੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ
ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਸ
ਘਟੀਆ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਮੇਰੀ ਭਲਾਈ
ਦਾ ਇਹ ਮੱਲ ਪਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ
ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਮਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਸੀ।

ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਨੇਰੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੇ
ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪੁੱਛਾਏ ਜਾਂਦੇ
ਸਨ।

ਪੇਮੀ ਜੋੜੇ ਨੇ ਗਲੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਥਾਂ
ਚਿੱਠੀਆਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ
ਹੋਈ ਸੀ, ਜੋ ਸ਼ਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਸੀ। ਕਦੇ ਕੁਝੀ ਚਿੱਠੀ ਰੱਖ ਜਾਂਦੀ ਤੇ
ਮੁੰਡਾ ਕ਷ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ
ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਮੁੰਡਾ ਚਿੱਠੀ ਰੱਖ ਜਾਂਦਾ
ਤੇ ਕੁਝੀ ਮੌਕਾ ਵੱਖ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਤੋਂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮਾ
ਚੌਗੀ-ਚੌਗੀ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਲੈਂਦਾ ਤੇ
ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ।
ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਤੇ
ਕੁਝੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੇ ਆਪਾਂ ਫਲਾਣੀ ਰਾਤ
ਨੂੰ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤੁੰ ਘਰ ਦਾ
ਗਹਿਣਾ ਗੱਟਾ ਤੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਆਵੈਂ। ਸ਼ਾਮੇ
ਨੇ ਜਦੋਂ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਭਲਾਈ ਦਾ ਕੀਝਾ ਜਾਗ ਉਠਿਆ ਤੇ
ਨਾਲੇ ਗਲੀ-ਮੁਹੱਲੇ ਦੀ ਇੱਜਤ ਦਾ
ਸਵਾਲ ਵੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼
ਨਗਰਿਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ
ਚਿੱਠੀ ਕੁਝੀ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾ
ਫੜਾਈ ਕਿ ਭਾਈ ਜੇ ਆਪਣੀ ਇੱਜਤ
ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਚਾ ਲਉ। ਚਿੱਠੀ
ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਕੁਝੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਤ
ਕੱਪੜੀਆਂ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕਮਾਂਡੇ
ਅਟੈਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ
ਜੰਮ ਕੇ ਇੱਟਾਂ ਵੱਟੇ ਤੇ ਸੋਡੇ ਦੀਆਂ
ਬੋਤਲਾਂ ਚੱਲੀਆਂ। ਆਖਰ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ
ਮੋਹਰਬਗਾਂ ਨੇ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਲੜਾਈ
ਮੁਕਾਬੀ ਤੇ ਰਾਜੀਨਾਮਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ
ਕਿ ਕੁਝੀ ਤੇ ਮੁੰਡਾ ਇੱਕ ਹੀ ਜਾਤ
ਬਗਾਦਰੀ ਦੇ ਹਨੁਮਤ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦਾ
ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜਦੋਂ ਠੰਡ-ਠੰਡੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ
ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਾ
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਦਸ
ਦਿਉ ਕਿ ਇਹ ਚਵਾਤੀ ਲਗਾਈ ਕਿਸ
ਚੁਗਲਬੋਰ ਨੇ ਸੀ? ਜਦੋਂ ਕੁੜੀ
ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਭ
ਕਰਮ ਸ਼ਾਮੇ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ
ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮਿੰਟਾਂ-ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿਚ
ਸ਼ਾਮੇ ਨੂੰ ਬਕਰੇ ਵਾਂਗ ਜਾ ਢਾਹਿਆ। ਜੇ
ਕਿਤੇ ਗਲੀ-ਮੁਹੱਲੇ ਵਾਲੇ ਵਿਚ ਨਾ
ਪੈਂਦੇ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਕਤਲ
ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਸਾਂ
ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ
ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਐਮ.ਬੀ.ਐਚ.
ਮਹਤਬਗੰਡ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ਼ ਨੇ
ਇਸ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਤੋਂ ਕੋਈ
ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਪਿੜਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਬੰਸੂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ

ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਨੇਰਾ ਛਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੀਆ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ
ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ
ਇਸ ਢੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲ
ਸਾਡੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਥੇਟੇ

ਦੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਤੀਰਥ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਾਨੌ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ 14 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬਨਵਾਸ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਦਾਹਰਣ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਨੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵਹਿਗ ਵਿਚ ਬਿਧਾ ਕੇ ਚਾਰੇ ਧਾਰਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਜੱਦੋਂ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਇੜਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਘੂਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਤਰ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੀ

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੁ ਜਦੋਂ
ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਮੁਸੀਬਤ
ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਿਤਾ ਚੇਤੇ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾਂ ਕਪੁੱਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ ਪੁੰਤ੍ਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤਾਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਹੀ
ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ
ਦਾ ਭਲਾ ਹੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ
ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ
ਲਓ, ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਸੀਬਤ ਨਹੀਂ
ਆਉਂਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ
ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ
ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ
ਵਖਤ ਗੁਜਾਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤਾਂ
ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਹਰੇਕ ਕੰਮ
ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ
ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ
ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ
ਸਵਰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸਵਰਗ ਦਾ
ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ
ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਉਸਦਾ
ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਆਪਣੇ

ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ
ਬਾਵਨਾਤਮਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਤਾ ਤਾਂ ਇਕ ਬੋਹੜ
ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਛਾਂ
ਹੇਠ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਬਿਮਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਖ
ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ
ਜੀਵਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ
ਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਘਿੱਚ ਦੀਆਂ ਨਾਲਾਂ।
ਪਿਤਾ ਦਿਵਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ
ਨੂੰ ਕਾਰਡ, ਤੋਹਫੇ ਜਾਂ ਛੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਨਾ ਹੀ
ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ
ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੇ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ
ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਫ਼ੁੰ
ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਲੰਬੀ
ਉਮਰ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਮੈਲ ਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੈ ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਕਦੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਗਰੀਬੀ ਹੈ। ਅਗਿਆਨਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਨੇਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਹਜਮਈ ਦਿਸ਼ਟੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁੱਭ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਜਨਮਦਾਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਦੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿਚ ਪਨਪ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿਚ ਹਿਰਦੇ ਕਦੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਕਦੇ ਖਿੜਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤੱਥ ਅਤੇ ਤਾਘਾਂ ਵਿਚ ਸੁਪਨੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿਚੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਨਮ ਸਕਦੇ। ਬੀਮਾਰੀ, ਵਿਚਾਰਗੀ, ਗੁਲਾਮੀ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਸਭ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਤ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਰੀਬੀ ਰਹੇਗੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਗੇ।

ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਗਲਾਮੀ ਦੇ ਚੱਲਿਆਂ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ। ਜਿੱਦਰੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤਾਤ ਬਰਕਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਚਾਹੇ ਜਿਹੜਾ ਮਰਜ਼ੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰੇਗੀ, ਉਨ੍ਹੀ ਦੇਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਰਹ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕੇਗਾ। ਹਰ ਹੱਥ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਏ ਬਿਨਾਂ ਜਿੱਦਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਕਦੀ। ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਭੋਸੇ ਬਹੁਰ ਜਿੱਦਰੀ ਕਦੇ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਸੁੱਚੇ ਸੁਪਨੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਥੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਬੇਬਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਿੱਜੇਲੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਕਾਰਨ ਜਵਾਨੀ ਵੀ ਫਾਕੇ ਕੱਠਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਵੀ ਰੁਲਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਦਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੁਰੂਪ ਦਿਸ਼ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਵੈਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,

ਕਿਸੇ ਬੇਬਸ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੈਸਿਆਂ ਖਾਤਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਸ ਤਨ ਵੇਚਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਜਵਾਨ ਦਾ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਜਿੱਦਰੀ ਦੇ ਅਤਿ ਘਟੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿੱਦਰੀ ਦੇ ਦੀਵੇਂ ਨੂੰ ਜਗਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤੇਲ ਪਾਉਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਮ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪੈਦਾਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਭ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਰਹ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕੇਗਾ। ਹਰ ਹੱਥ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਏ ਬਿਨਾਂ ਜਿੱਦਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਕਦੀ। ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਭੋਸੇ ਬਹੁਰ ਜਿੱਦਰੀ ਕਦੇ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਸੁੱਚੇ ਸੁਪਨੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਥੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਬੇਬਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਿੱਜੇਲੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਕਾਰਨ ਜਵਾਨੀ ਵੀ ਫਾਕੇ ਕੱਠਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਵੀ ਰੁਲਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਦਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੁਰੂਪ ਦਿਸ਼ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਵੈਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,

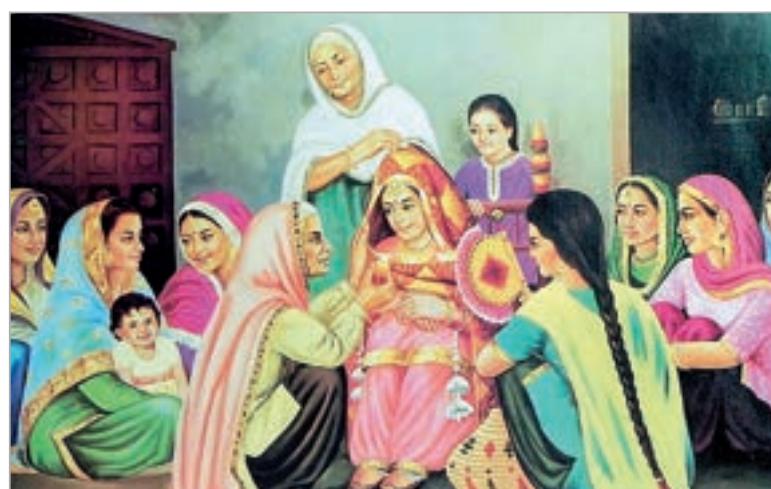
ਦੀ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਲਿਆ ਕਿ ਜੋ ਗਰੀਬ ਏ ਉਸਨੂੰ ਗਰੀਬ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਡੀ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਜਿੱਦਰੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੋ ਹੱਥਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾਤ 24 ਸਾਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਜੇਕਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਧੀਆ ਅਰਥਵਿਸਥਾ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਣੀ ਸਹੂਲਤ ਨਿਰਾਸ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਮ ਜਿਹੀ ਉਮਰ ਆਪਣਾ ਖੂਨ-ਪਸੀਨਾ ਸਰਮਾਈਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਗਾ ਦਿੱਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਰੱਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਸੋਂਏਨਾਂ ਅਮੀਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਾਂ... ਇਹ ਗੱਲ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੈਂ ਸੇਚਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰੀ ਤੋਂ ਮੰਗ ਲਈ, ਪਰ ਨਾਲ

ਵਿਚ ਬਿਠਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਟੀਚੇ ਮਿੱਥ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਅੱਡੀ ਚੌਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ, ਉਧਰ ਵਿਕਸਿਤ ਦੌਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁਟਣ ਦੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਰਲਡ ਬੈਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਤਾਜੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ 719 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਢੋਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ 34 ਮਿਲੀਅਨ ਜਨਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਿੱਦਰੀ ਕੱਟਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਭਿਆਨਕ ਹਨ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ, ਖਾਣ ਲਈ ਦੇ ਵਕਤ ਦਾ ਰੱਜਵਾਂ ਭੋਜਨ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਖੂਨ-ਪਸੀਨਾ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਦਾ ਆਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਦਿਲੀ ਤਮਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਵੇ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜੀਵਨ ਜੀਵੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਪਾਸੇ ਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ। ਇੱਕ ਬੇਫਿਕਗੀ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਪਰਿੰਦੇ ਵਾਲੀ ਜਿੱਦਰੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੌੜੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਆਓ ਇਸ ਪੌੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਰਾਹ ਲੱਭੀਏ। ਨੌਜਵਾਨ ਖੁਦ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ, ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਦੇ ਬਲਬੂਚੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਛੱਟੇ-ਮੇਟੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ, ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕੰਨੀ ਦੇਖਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਆਦਿ ਏਨੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੋਂ ਦਾ ਹਰ 18 ਸਾਲ ਦਾ ਜਵਾਨ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਬਹੁਤਾਤ ਬੱਚੇ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਨਸੇ ਵਿਚ ਢੁੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੋਹ ਵਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁਕਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਲੱਖਾਂ ਪੁੱਲ ਬਣ

ਦਿਆਹਾ 'ਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦਿਖਾਵਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ

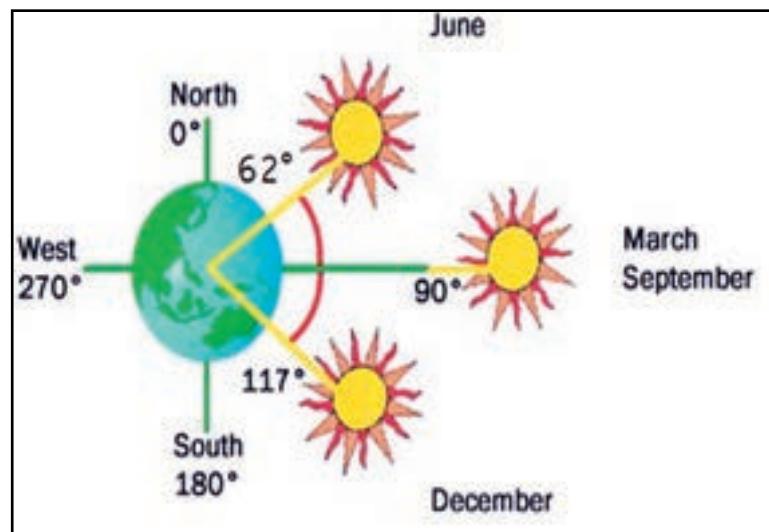

ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਫਲਾਣੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਵਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਵੇਖਾਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਦਿਖਾਵਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਜੋ ਨਾਨਕ ਛੱਕ ਵਿਚ ਨਾਨਕਾ ਮੇਲ ਕੱਪੜੇ, ਗਹਿਣੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ-ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਦੇਣੇ ਕੀਤੇ ਗਿਹਣੇ, ਪੈਸ਼ ਰੱਖ ਕੇ ਦਿਖਾਵਾ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ-ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ-ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸਮ

ਪੁਰਤੀ ਦਾ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਦਿਨ ਅਜਿਹੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਵਿਚ ਦੋ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਬਗ਼ਬਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਦਿਨ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਦੱਖਣੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਰਾਤ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਦਿਨ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲੱਟ ਜਦੋਂ ਦੱਖਣੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਦਿਨ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉੱਤਰੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਦਿਨ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਜ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਥਮ ਵਿਚ ਛਿੱਪਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਕੁਦਿਨ ਹੈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਪੂਰਬ ਭਾਵ 90% ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸੂਰਜ 89% ਜਾਂ 91% ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸੂਰਜ, 21 ਜੂਨ ਨੂੰ 62%, 21 ਮਾਰਚ ਅਤੇ 22 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ 90% ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 117% ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਫਿਲਾਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਦੇ ਧੂਰੇ ਦਾ ਲਗਭਗ 23.5% ਝੁਕਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਜਦੋਂ ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦਾ ਚੱਕਰ ਕੱਟਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੈਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਵੱਧਦੀ-ਘੱਟਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਦਿਨ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੁੱਤਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੂਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਉੱਤਰੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਗਰਮੀ ਪੂਰੇ ਜੋਥਨ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਨ ਵੱਡੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਆਪਾਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਵੱਖੀਏ, ਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੂਰਜ ਬੌਢਾ-ਬੌਢਾ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਰਾਇਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। 21-22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਦਿਨ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ

ਸੂਰਜ ਦਾ ਰੱਬ

ਅਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਭਾਵ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬੋੜੀ-ਬੋੜੀ ਘਟਣੀ ਆਰੰਭ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੱਖਰਾਇਣ (Tropical year) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ (2023 ਈ.) ਇਹ ਘਟਨਾ 21 ਜੂਨ, ਦਿਨ ਬੁਲ੍ਹਵਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗਭੱਗ 14:59 ("") 'ਤੇ ਵਾਪਰੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੂਰਜ ਅੰਗੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ ਆਰੰਭ ਹੈ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 23 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਵਿਚ ਬਗ਼ਬਾਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। 22 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਦਿਨ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜ 3: 29 ("") 'ਤੇ ਉਤਰਾਇਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਵੇਗਾ। ਸੂਰਜ ਦੇ ਉਤਰਾਇਣ ਤੋਂ ਦੱਖਰਾਇਣ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਵਣ ਪੰਗਤੀ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ

ਸੂਰਜ ਦਾ ਰੱਬ ਫਿਰਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਹੈ। ਸਾਲ ਦੀ ਇਸ ਲੰਬਾਈ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰੁੱਤਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੁੱਤੀ ਸਾਲ (Tropical year) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 365.2422 ਦਿਨ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਰੰਬ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਪਾਵਣ ਪੰਗਤੀ, “ਰਥ ਫਿਰੈ ਛਾਇਆ ਧਨ ਤਾਕੈ ਟੀਡੂ ਲਵੈ ਮੰਝ ਬਰੇ” (ਪੰਨਾ 1108) “ਬਹੁੜੇ ਜਬ ਅਸਾਡ ਮਹੀਨੇ ਮੈਂ ਸੂਰਜ ਕਾ ਰੱਬ ਫਿਰਤਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਉੱਤਰੀ ਅਧਿਕ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਦੱਖਰਾਇਣ ਕੋ ਹੋਤਾਂ ਹੈ ਤਥਾਂ ਇਸਤੇਆਂ ਬਿਛਾਦਿਕਾਂ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕੈ ਤਕਤੀ ਹੈ ਅੰਤ ਉਜਾੜੇ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿੰਡੇ ਬੋਲਤੇ ਹੈਂ। (ਫਰੀਦਕੋਟੀ ਟੀਕਾ)

ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਵਣ ਪੰਗਤੀ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ

ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਮੈਕਰੈਮੈਂਟ

(Punjab Mail USA)

ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 60 ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ (1440/24-60) ਬਿਕਮੀ ਸਾਲ ਦਾ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1964 ਈ.: ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਬਿਕਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ 365.2563 ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਕਗਿਣਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਲੰਬਾਈ ਲਗਭਗ 20 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੁਣ (1440/20-72) ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਿਕਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਚ ਰੁੱਤਾਂ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। 1999 ਈ.: ਵਿਚ ਸੰਖਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ 365.2425 ਦਿਨ ਕਰਕੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਸਾਲ ਦੀ ਇਹ ਲੰਬਾਈ ਸੂਰਜ ਦੇ ਰੱਬ ਫਿਰਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 365.2422 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਲਗਭਗ 3200 ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਫਰਕ ਪਵੇਗਾ। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਖਤ 530 ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ (1999 ਈ.) ਵਿਚ ਵੀ ਰੱਬ 7 ਹਾਫ਼ (21 ਜੂਨ ਗਰੈਗੋਰੀਆਨ) ਨੂੰ ਫਿਰਿਆ ਸੀ। ਸੰਖਤ 1030 ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ (2499-2500 ਈ.) ਵਿਚ ਵੀ ਰੱਬ 7 ਹਾਫ਼ ਨੂੰ ਫਿਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਖਤ 1530 ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ (2999-3000 ਈ.) ਵਿਚ ਵੀ ਰੱਬ 7 ਹਾਫ਼ (21 ਜੂਨ ਗਰੈਗੋਰੀਆਨ) ਨੂੰ ਫਿਰੇਗਾ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕੈਲੰਡਰ (ਗਰੈਗੋਰੀਆਨ ਕੈਲੰਡਰ) ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ ਦੇ ਰੱਬ ਫਿਰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਹੈ। ਰੈਮ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ 1582 ਈ.: ਵਿਚ ਜੂਲੀਆਨ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (365.25 ਦਿਨ) ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ 365.2425 ਦਿਨ ਈ: ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦੂਜੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

ਮੰਨਤ ਮੰਡ

ਬੱਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਮੈਥੇਮੇਟਿਕਸ
ਵਿਡਾਗ, ਸੰਤ ਲੌਗਵਾਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ

ਆਫ ਇੰਜੋਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ
ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਲੌਗਵਾਲ (ਪੰਜਾਬ)

94653-83337

(Punjab Mail USA)

ਨੇ 'ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ' ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਦੋਲਤ ਹੀ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਮਨਦਰ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਅੰਕੜਾ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 28 ਜੂਨ, 1972 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਚੰਦਰ ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਬਿਨੇਟ ਲਈ ਹੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਖਸ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਗਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 29 ਜੂਨ ਨੂੰ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੈਟਸਟਿਕਸ ਡੇ' ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਗੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਚੰਦਰ ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ ਦੀ ਕੈਬਿਨੇਟ ਵਿਚ ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ ਦੀ ਵੱਖਦੀ ਸ਼ੁਦਾਵਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ ਦਾ ਇਹ ਮਾਡਲ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪੈਰਿੰਗ ਸਿਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬੜਾ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ। ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇਖਣ' ਦੀ ਵੱਖਦੀ ਸ਼ੁਦਾਵਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਅਕਲ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾਂ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਜਾਬਿਜ਼

ਡਾ. ਹਰਸਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਬੰਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਹਿਰ
28, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ, ਲੋਅਰ ਮਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ
ਫੋਨ ਨੰ : 0175-2216783

ਦੀ ਜੁਗਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ
ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਅਪਰੈਸ਼ਨ ਲੈਂਡ。
ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਂਡਾ ਜੀ ਨੇ
ਸ਼ਬਦਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁਕਤੀ
ਵਾਹਿਨੀ ਦਾ ਹੋਰੇ ਅਤੇ ਗੁਰਿੰਲਾ ਟਰੈਨਿੰਗ
ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ
ਜਾਣਾ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਨੂੰ ਮਹਾ-ਮਾਨਵ ਸਿੰਘ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸੇ
ਮੁਕਤੀ ਵਾਹਿਨੀ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਯੋਧੇ ਸਦਕਾ
ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਨਰਲੇਂ ਦੇ ਛੱਕੇ ਛੁਟ
ਗਏ ਤੇ ਅੰਤ ਉਹ ਪੂਰੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲੈਂਡ。
ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਂਡਾ ਜੀ ਅੱਗੇ
ਨੜਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ।

ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮਾਂ ਦੇ ਲਾਲ ਵਿਚ ਏਨੀ
ਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੇ
ਕਮਾਂਡਰ ਇਨ ਚੀਫ਼ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਝੇ ਵਿਚ
ਸੀ। ਇੱਜ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨੈਪੋਲੀਅਨ
ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਦਾ ਸੁਰਬੀਰ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੋਗਾਵਰ ਸਿੰਘ ਸੀ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਣਗਿਣਤ ਸੁਰਕਿਆਂ ਵਿਚ
ਜਰਨੈਲ ਮੇਹਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ
ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂ ਮਾਨਵਾਂ
 ਵਿਚ ਕਦੇ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਗਲਵਾਨ
 ਘਾਟੀ ਦੇ ਸੁਰਮੇ ਸਿਪਾਹੀ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ
 ਅਤੇ ਹਵਲਦਾਰ ਤੇਸਿਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੋਲੇ ਸੋ
 ਨਿਹਾਲ ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ
 ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬੱਚ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ
 ਉਤਾਰਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ
 ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ
ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਤੱਥ ਅਸਲ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ
ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 2132
ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਘਵਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਦੋਕਿ
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਦੀ 17
ਫੀਸਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਚ
1805 ਵਿਘਵਾਵਾਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦੀ
ਜਨਸੰਖਿਆ ਦਾ ਸਿਰਫ 2.3 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸੇ ਸੂਬੇ
ਵਿਚੋਂ ਹਨ।

ਬੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਨਰਲ
 ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਅੱਜ
 ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।
 ਪਦਮ ਵਿਕੁਸ਼ਣ, ਪਦਮ ਭੁਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵੀਰ
 ਚੱਕਰ ਹਾਸਲ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ
 ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੂਜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ
 ਤਾਕਤ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰਮਤਾਈ
 ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹਿੱਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ
 ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ
 ਸਾਹਾਤਤੀ ਫਰਗੇ 21 ਸਰਕਿਆਂ ਚਿੰਨੇ

ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਖੋਂ ਤਗੜੇ ਯੋਧੇ ਨਹੀਂ ਵਿਖੇ ਰਾਏ,
ਜਿਹੜੇ 10,000 ਕਬਾਈਲੀਆਂ ਨਾਲ
ਸਿਧੀ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਲੱਗਿਆਂ ਰਤੀ ਭਰ ਨਾ
ਖਿੜਕੇ ਹੋਣ। ਪ੍ਰਗੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਸਿਰਫ਼
ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਜਾਈ
ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਸੋਂ
ਨਿਹਾਲ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਦੇ ਗੁਜ਼ਦੇ
ਗਗਨ ਚੰਭੀ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ।

ਮੈਂ ਹਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਗਲਾਂ ਉੱਤੇ ਗਿਣੇ
ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਰਪਾਰੀ ਜਾਂਬਾਜ਼ਾਂ ਦਾ
ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਅਣਗਿੰਡ ਸਰਮੇ ਹੋਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ

ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
 ਇਕ ਗਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ
 ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ
 ਵਿਚ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ 80 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ
 ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਮੁੱਛ-ਹੁੱਟ ਗੱਭਰੂ ਹੀ ਸਨ।
 ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਛਲਣੀ ਕਰਵਾਉਣ
 ਵਾਲੀਆਂ ਡਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰਾਂ ਨਾਲ
 ਸਜੇ ਅਣਖ ਨਾਲ ਉੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ
 ਸਦਕਾ ਹੀ ਤਖ਼ਤੋਂ-ਤਾਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕ
 ਕੇ ਸਲਾਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਵੀ
 ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ
 ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਲੇਹਾ ਮੰਨਵਾਉਣ
 ਵਾਲੇ ਸਿੱਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਣੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ -
 “— ਕੇ — ਕੇ — ਕੇ — ਦੇ ਕਿੰ—

“ਪਜਾਬ ਦਾ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰਮ ਢੁਗਦ
ਹਨ। ਇਹ ਧਰਤੀ ਹਨੀ ਭਰੀ ਰੱਖਣਾ। ਇਸ
ਨੂੰ ਬੰਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣਾ। ਇੱਥੋਂ ਛੁੱਲੇ ਹਰ
ਲੁਹੂ ਦੀ ਬੰਦ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ।”
ਅਥੀਰ ਵਿਚ ਬਸ ਇਹੋ ਕਹਿਣਾ ਹੈ - ਕੀ
ਆਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਬਾਦ ਰੱਖਾਂਗੇ ? ਕੀ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਮਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਾਂਗੇ ?

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘ
ਸਜਾ ਕੇ ਜੋ ਸਰੀਰਾਂ ਅੰਦਰ ਰੁਹ
ਛੂਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਪੈਂਦਾ
ਕੀਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕੁੱਝ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ
ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਹਾਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਖਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ
ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਤ ਵੇਖ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਈ
ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ
ਆਪ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਹੋ ਕੇ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ
ਮੌਤ ਨੂੰ ਲਾਜੀ ਦੇ ਤੁਲ ਮੰਨ ਕੇ ਹੱਸਦਿਆਂ
ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਆਪਣੇ ਜੰਮਣ
ਵਾਲਿਆਂ, ਜੀਵਨ ਸਾਬਣ, ਗੋਦ ਵਿਚ ਪੈ
ਕੇ ਕਿਲਕਾਰੀ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਤਰਸਦਾ ਬਾਲ
ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖੁਸ਼ਨਮਾ ਪਲਾਂ ਨੂੰ
ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕ ਸਿਰਫ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਣ
ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ
ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ
ਮਿਲੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ
ਦਰਸਾਈਆ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਤੱਕ
ਦਿਸੀ ਨਹੀਂ।

ਜੈਸਲਮੇਰ ਦੇ ਫੌਜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਥਾਂ ਉੱਤੇ 23 ਪੰਜਾਬ ਰੈਜ਼ੀਸ਼ੇਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਖਾਈ ਲਾਮਿਸਾਲ ਵੀਰਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੜੇ ਫੁੱਕਰ ਨਾਲ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਗੱਜ ਕੇ ਬੁਲਾਏ ਫਤਹਿ ਦੇ ਸੈਕਾਰੇ ਨੂੰ ਗਰਾਨ ਚੁੰਬੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਚੁਡੇਰੇ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਹੇਠ ਟੈਕਾਂ ਤੇ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਵੀਰ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚੇਤਾ ਬਿਗੇਡੀਅਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਂਦਪੁਰੀ ਦੀ ਸੌਰ ਵਰਗੀ ਦਹਾੜ ਜਦੋਂ ਸੁਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰਲਾ ਲਹੂ ਉਥਾਲੇ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਉਂ ਹੀ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਫਿਲਮ
ਵਿਚ ਆਰ ਜਾਂ ਪਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵੰਡਣ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਸਾ ਝੰਡਾ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਵਿਖਾ
ਕੇ, ਫਿਰ ਬੰਡਾ ਲਹਿਰਾ ਕੇ, ਗੱਜ ਕੇ 'ਬੱਲੇ ਸੌ
ਨਿਹਾਲ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਦੇ ਨਾਲ 'ਜੈ
ਹਿੰਦ' ਕਹਿਦਿਆਂ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਛਾਲਾਂ
ਮਾਰਦਿਆਂ ਅਗਾਂਹ ਤੁਰਦੇ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ,
ਤਾਂ ਹਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਧਰਮ
ਭੁਲਾ ਕੇ ਫਤਹਿ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ
ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਅਤੇ ਜੈ ਹਿੰਦ ਬੁਲਾਉਂਦਾ
ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ
ਛੰਜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੈਂਕਾਂ ਉੱਤੇ
ਹੱਲਾ ਬੋਲਦਿਆਂ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਰ
ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਸਿੱਖ ਛੰਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਇਕ
ਵੀ ਜਣਾ ਹੰਦੇ ਕੇਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ
ਗਹਿਰਾ। ਜਿਉਂ ਹੀ 'ਦੇਹ ਸ਼ਿਵਾ' ਉਚਾਰਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਭ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਮਹਾਵੀਰ
ਚੱਕਰ ਵਿਜੇਤਾ ਬਿੰਗੋਡੀਅਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਚਾਂਦਪੁਰੀ ਜੀ ਦੀ ਜਾਗਦੀ
ਤਸਵੀਰ ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਜਲੰਅ ਨੂੰ ਵੇਖ
ਸਲਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ
ਸਜੀ ਦਸਤਾਰ ਵੇਖ ਹਰ ਫੌਜੀ ਨੇ ਸੈਲਟ
ਕਰਕੇ ਇੜਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹੀ ਕਿਹਾ—
“ਆਜ ਜੈਸਲਮੇਰ ਅਗਰ ਭਾਰਤ ਕਾ ਹਿੱਸਾ
ਹੈ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਏਕ ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰ ਕੁਲਦੀਪ
ਚਾਂਦੁਪ੍ਰੀ ਜੀ ਕੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਿੰਖ
ਭਾਈ ਕੋ ਹਮਾਰਾ ਸਲਾਮ ਹੈ। ਉਨਕੇ ਜਜਬੇ
ਕੋ ਸਲਾਮ ਹੈ।”

23 ਪੰਜਾਬ ਰੈਜ਼ੀਸ਼ੇਟ ਦੇ ਉੱਗਲਾਂ ਉੱਤੇ
ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 120 ਫੌਜੀਆਂ ਕੋਲੋਂ
ਜਿਸ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਚਾਂਦਪੁਰੀ ਜੀ ਨੇ 5
ਅਤੇ 6 ਦਸੰਬਰ 1971 ਨੂੰ 20,000
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀਆਂ, ਟੈਂਕਾਂ, ਟੈਪਾਂ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਜੁਝਣ ਲਈ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਿਆ,
ਉਹ ਜੰਗ ਅੰਜ ਬਿਟੇਨ ਵਿਖੇ ਇਕ ਮਿਸਾਲੀ
ਜੰਗ ਵਜੋਂ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ
ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਮੰਨਦੇ
ਹਨ ਕਿ ਬੱਲੇ ਸੌ ਨਿਹਾਲ ਦੇ ਜੈਕਾਰਾ ਏਨੇ
ਬੁਲੰਦ ਸਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ
ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੱਗੇਵਾਲ ਦੀ
ਵਿੱਖੀ ਵੀ ਵੀ ਹੈ। ਜਿੰਨ੍ਹੇ ਹੈਂ 50,000 ਦੀ

ਨੌਕਾ ਜ਼ਿਆ ਪਸ਼ਟ ਢੁਤ ਮਰ 50,000 ਦਾ
ਫੈਜ਼ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ।
ਏਨੀ ਫੈਜ਼ ਨਾਲ ਜੂਝਦਿਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ
ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਫੌਜੀਆਂ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਨੇਸਤਾ-ਨਾਬੁਦ ਕਰ
ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ! ਸੰਨ 1933 ਵਿਚ
ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ
ਅੱਜ ਤਾਈ ਚੀਨੀ ਭੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਅਤੇ
ਹੁਣ ਤੱਕ “ਡਰੈਗਨ ਕਿੱਲਰ” ਵਜੋਂ ਹੀ ਯਾਦ
ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਨ 1962 ਵਿਚ ਲੱਦਾਖ ਵਿਚ
ਚੀਨੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਵੱਛਿਆ ਤੇ ਦਿਹਸਤ ਫੈਲਾਈ, ਚੀਨੀ ਫੌਜੀ
ਦਸਤਾਰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਪਿਛਾਹ ਭੁਜਣ ਲੱਗ
ਪਏ ਸਨ।

ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਬੋਧੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ
ਬਹਾਦਰੀ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਸ਼ੁਣਿਆ ਵੇਖਿਆ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸਿੰਘ' ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ
ਅੰਦਰਾਜ਼ਾ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ
ਉਥੋਂ ਵੱਸਦਾ ਹਰ 'ਲਾਮਾ' ਆਪਣੇ ਗੋਪੈ
ਵਿਚ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਮੌਨੈਸਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈਂਦੇ
ਜਨਰਲ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀਰੇ ਵਜੋਂ ਯਾਦ
ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾ
ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ
ਬਣਾ ਕੇ ਅਮਰ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਜੰਮ ਵਿਚ ਇੱਕ ਚੌਂਕ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ
ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਉਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਤ ਸਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਨਾਯਾਬ ਹੀਰਾ
ਮਹਾਵੀਰ ਚੱਕਰ ਵਿਜੇਤਾ ਬਿਗੇਡੀਅਰ ਸੰਤ
ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਜ ਦੇ ਚਮਕਦੇ
ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ
ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ
ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਸ਼ਮਨਾਂ ਦੇ ਛੁੱਕੇ ਛੁਡਾਉਣ

ਵਾਲਾ ਇਹ ਹੀਰਾ ਅੱਜ ਤੱਕ "ਸੰਤ
ਸਿਪਾਹੀ" ਵਜੋਂ ਹੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਇਆ ਇਹ
ਹੀਰਾ ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਲੜ ਜਾਣ ਵਾਲਾ
ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਸਾਂਤ ਸਭਾਅ

ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ 1965 ਦੀ ਭਾਰਤ ਪਾਕ ਜੰਗ ਵਿਚ! ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਰ ਜਵਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਗਾਥਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬੱਬਰ ਸੇਰ ਸਪੈਰੋ ਨੇ ਫਿਲੋਰਾ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਦਿਨ 67 ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਦੇ ਟੈਂਕ ਫਨਾਹ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਜਿਗੀ ਫੌਜੀ ਟੁਕੜੀ ਨਾਲ 15 ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਨਾਲ ਟੈਂਕਰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਬਾਜ਼ ਵਾਂਗ ਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ 250 ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਦੇ ਟੈਂਕ ਫੁੰਡ ਸੱਟੇ।

ਜਿਥੇ ਪਰਿਦਾ ਵੀ ਪਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦਾ
ਹੋਵੇ, ਉਸ ਜੋਜ਼ਿਲਾ ਪਾਸ ਉੱਤੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਨੂੰ
ਮੰਹ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਰਕੇ ਖਾਣੀ ਪਈ
ਕ੍ਰਿਓਕ ਉੱਡਣੇ ਬਾਜ਼ ਨੇ ਨਾਮੁਮਾਕਿਨ ਨੂੰ
ਮੁਮਕਿਨ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਜੋਜ਼ਿਲਾ
ਪਾਸ ਉੱਤੇ ਟੈਂਕ ਪੁੰਚਾ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਦੇ ਦੰਦ
ਖੱਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ
ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਕਿ ਏਨੀ ਉਚਾਈ ਉੱਤੇ ਕੋਈ
ਵੀ ਟੈਂਕ ਪੁੰਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਜੋ 'ਸਪੈਰੋ'
ਨੇ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ। ਤਿੰਨ ਅਕਤੂਬਰ
1911 ਨੂੰ ਸੰਸਿਆ ਸਪੈਰੋ ਪ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਆਰਮੀ
ਰੈਜ਼ੀਮੈਟ ਲਿਵਰਪੁਲ ਵਿਖੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀ
ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ
ਦੂਜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਜੱਹਰ ਵਿਖਾਏ
ਸਨ। ਸੰਨ 1948 ਦੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਪਰੈਸ਼ਨ
ਦੌਰਾਨ ਲੱਦਾਖ ਦਾ ਗਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਇਹ
ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾ ਗਿਆ।
ਸਲਾਘ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਜਜਬੇ ਨੂੰ।

ਕੈਪਟਨ ਈਸ਼ਟਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀਰਤਾ ਦਾ
ਲੋਹਾ ਫਿਰ੍ਗੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ। ਤੌਰ
ਦਸੰਬਰ 1895 ਨੂੰ ਜੰਮੇ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ
ਈਸ਼ਟਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਹਿਲੇ ਸਿੰਖ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੋਧੇ ਵਜੋਂ 25 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ
ਉਮਰ 'ਚ 28 ਪੰਜਾਬ ਰੈਜ਼ੀਸੈਟ ਵੱਲੋਂ
ਵੱਜੀਰਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਿਟੇਨ ਵੱਲੋਂ
ਲੜਦਿਆਂ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਕਰਾਸ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ। ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਵੱਜਣ ਦੇ
ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ
ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਵੀ
ਲਗਾਤਾਰ ਇਕੱਲੇ ਸੂਝਦਿਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼
ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਵਾਪਸ ਖੋਗੀ, ਬਲਕਿ
ਵਹਿੰਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀ
ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਦੁਸ਼ਮਨ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ
ਟੁਕੜੀ ਵੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾਬਾ। ਹਾਲੇ ਇਥੇ ਹੀ
ਬਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਈਸ਼ਟਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ
ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਖਮੀ
ਸਾਥੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭੇਜਿਆ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਰ ਬਿਕੱਲੇ ਹੀ ਛਾਤੀ ਵਿਚੋਂ

ਲਗਾਤਾਰ ਵਗਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਦੁਸਮਾਨਾਂ ਦਾ
ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ
ਇਲਾਜ ਲਈ ਡਟੇ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲ ਦੁਸਮਾਨਾਂ
ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ, ਤਾਂ ਈਸ਼ਟਰ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਢਾਲ ਬਣਾ ਕੇ
ਸਾਥੀ ਜ਼ਖਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ
ਬਚਾਇਆ। ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਇਜ ਹੀ ਵਗਦੇ
ਲਹੂ ਅਤੇ ਛਲਣੀ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਡਟੇ ਰਹਿਣ
ਸਦਕਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ ਵਿਕਟਰੀਆ ਕਰਾਸ ਦੇ
ਨਾਲ ਬਿਠੇਨ ਦਾ ਸਰਵਉਚਿੱਚ ਸਨਮਾਨ

ਬ ਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ
 ਵਿਚ ਤੇ ਭਾਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਗਗਨ ਵਿਚ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦੁਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇ
 ਸਿੱਖਿਆਂ ਅੰਦਰ ਧੂ ਤਾਰੇ ਦੇ ਵਾਹੁ ਚਾਕਦਾ
 ਰਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਬਹਾਦੁਰੀ ਦੇ
 ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੀ ਗੁੜੜੀ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ
 ਦੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦੁਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ
 ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀਆਂ ਜਨ੍ਮ ਚੇਡਿ ਪੂੰਜੀ ਬੁਖਸਰਤ ਸਿੱਖ
 ਮਹਿਸਾਦਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਆਪਣੀ ਬੁਖਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ
 ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਗ।
 ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਗਹਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ
 ਬਹਾਦੁਰੀ ਦੀ ਯਾਦ ਨਵੀਆਂ ਪੇੜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਨੋਹਾ
 ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਰਵੇਗੀ।

ਬਥਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਤੁਡਾਨ,
 ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਯੋਧਾ ਤੇ ਬੇਸ਼ਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨੇਰਾਂ ਲਈ
 ਚਮਕਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੀ ਰਿੰਦ
 ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਤਲਵਾਰ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਥੋੜੇ
 ਦਾ ਬੁੱਲਾ, ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਹਮਦਰਦ, ਪਰਬਤ ਵਰਗੀ
 ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਵਾਖੀ, ਪਿਆਰ ਦਾਨਾ ਤੇ ਕੌਮਲ ਹਿਰਦੇ
 ਦਾ ਭਗਤੀ ਪੁਰਵਕ ਰਾਹਗੀਰ, ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦੀ
 ਭਾਵਨਾ, ਸਿਰਜੀ, ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
 ਦਿੱਤੇ ਵਚਨਾਂ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ
 ਜਿਸਮ ਦਾ ਤਿਲ-ਤਿਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਲਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।
 ਬਥਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੈਲੀ ਦੇ ਅਤੀਤ
 ਚੌਂ ਝਾਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ,
 ਯੋਧਾ ਸੈਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਦੁਰਲੱਭ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ
 ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਕੇ,
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਲੇਗੀ, ਦਯਾ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਸੱਚਾਈ ਤੇ
 ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਨੋਂਹਾਂ ਰੱਖੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ
 ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਹੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੀ।

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਦਾ ਜਨਮ 18 ਅਕਤੂਬਰ,
 1670 ਈ। ਨੂੰ ਪੁਣਛ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਰਸੋਗੀ (ਜੰਮ੍ਹ)
 ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਦੇਵ ਸੀ,
 ਜੋ ਰਾਮਪੁਤ ਪੰਥ ਵਿਖੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ
 ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ
 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਦੇਵ ਜਾਂ
 ਲਛਮਣ ਦਾ ਸ, ਜਾਂ ਨਗਰਾਇਣ ਦਾ ਸ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ
 ਬੇਰੇ ਕਈ ਮਤਿਬੇਦ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦੁਰ ਦਾ ਪਿੰਡ
 ਰਸੋਗੀ ਪਠਾਨਕੇਟ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 172 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ
 ਜੰਮ੍ਹ ਤੋਂ 102 ਕਿ.ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

= ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦੁਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹੀ
ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ, ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ੀ, ਸ਼ਿਆਰ ਕਰਨਾ,
ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਉਣਾ, ਫੁਰਤੀਲੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਚੁਸਤੀਲੀ
ਵੈਖੀ ਵਾਪੀਂਤਿਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਾਸ਼ਮ ਕਰ

ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਖੇ ਆਵਾਜ਼ ਪਰਹਪਤਰਾਂ ਹਾਸ਼ਮ ਵਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਸੰਜਮ ਤੇ ਉੱਦਮ ਦੀ
ਜਲੀ ਚਮਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ
ਜ਼ਮਾਨਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਖੇਡੇ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਧਰੂ ਤਾਂਕੇ ਵਰਗੀ ਰਮਕ ਵਾਲਾ ਜਗਨੈਲ - ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ

ਬਲਦਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
ਅੰਡੀਹਿਨ ਕੈਨੇਡਾ, 9816-25409
(Punjab Mail USA)

ਵਿਚ ਇੱਕ ਬੈਗਨੀ ਸਾਧ ਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਏ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦੁਰ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਧਾਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਅ ਮਾਧੇ ਦਾਸ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਗਨੀ ਮਾਧੇਦਾਸ ਨੇ ਨਾਂਦੇੜ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਾਦੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੰਢੇ ਉਤੇ ਯੋਗ ਸਾਧਨਾ, ਇਕਾਗਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਦਰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਵਿਚ ਢਾਲਿਆ। ਇੱਕ ਜੌਹੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲਿਆ। ਦਿਲ ਤੇ ਦੰਮਾਗ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰਤਾ ਵਿਚ ਪੱਧ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ, ਪਰਖਿਆ, ਖੋਜਿਆ ਤੇ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਗਸਲ ਕੀਤਾ।

אֶלְעָזָר

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ
ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੱਤੇ ਸਮਾਉਣੇ
ਦਾ ਗੁੱਸਾ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ
ਕਾਢੀ ਸੀ। ਰੋਹ ਦੇ ਬੰਦਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਆਗ ਵਿਚ
ਗਰਜਣ ਲੱਗੇ। ਜੋਸ਼ ਦੇ ਜਵਾਲ ਮੁੱਖੀ ਫੱਟਣ ਲੱਗੇ
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਉਂਦ
ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਢੀ ਫੌਜ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਨੇ ਸੋਨੀਪਤ, ਕੈਲਸ
ਸਮਾਣਾ, ਪ੍ਰਤਾਪ, ਨਸਕਾ, ਸਾਹਬਾਦ, ਮੁਸਤਾਫਾਬਾਦ
ਕਪੂਰੀ, ਸੱਡੇਗਾ, ਛੱਡ ਬੰਨੜ ਉਤੇ ਕਵਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। 12
ਮਈ, 1710 ਨੂੰ ਆਹੁ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ
ਸੁਬੰਦਾਰ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। 14 ਮਈ 1710
ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜੇਤੂ ਬਣਕੇ ਸਰਹਿਦ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਬੰਦੇ
ਨ ਸਚੋਗ ਤੇ ਨਾਹਨਗੜ੍ਹ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖਲਿਸਗੜ੍ਹ ਨੂੰ
ਆਪਣੀ ਰਸਾਣੀ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਰੱਖਿਆ। ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਸੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸਿੱਖੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੋਂ
ਠੱਤਾ ਢਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ
ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਾਣਾਂ ਦੇ
ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਗਏ। ਹਣ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ
ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਅਖਦਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਦਸ਼ਾਹ
ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਹ ਖੁਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤੇ
ਹਲਾਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੱਖ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ
ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖ ਫਿਰ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿਚ
ਆ ਗਏ। ਮੁਗਲ ਸੈਨਾਨੀ ਨੇ ਇਹ ਕਿਲਾ ਘੋਰ ਲਿਆ
ਹਲਾਤਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦੁਰ ਨੇ
ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਕਿਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪਹਾੜ
ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੁਖਾਲ ਗਜੇ ਭੀਮ ਚੰਦ
ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਪਾਠ ਉਤਾਰਿਆ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ
ਪ੍ਰੈਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ
ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁਝ ਚੌਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਹੈਂਦਾ ਹੋਇਆ। 18 ਜਾਨਵਰੀ 1712 ਵੇਂ ਸਾਲ

ਬਹੁਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੌਜ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹੁਦਰ ਨੇ ਫਿਰ ਚੰਗੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਾਰਚ 1715 ਨੂੰ ਕਲਾਨੌਰ ਤੇ ਬਟਾਲੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਅਧਿਕਰ 7 ਦਸੰਬਰ, 1715 ਈ. ਨੂੰ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਚੰਦ ਦੀ ਉੱਚੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ ਘੁੰਭ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਜਾਂ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੜ੍ਹੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ, ਗਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬੰਦ ਸੀ। ਅਧਿਕਰ 7 ਦਸੰਬਰ, 1715 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਕਰੇ ਵੀ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾ
ਸਕਦੀ ਅਤੁਂ ਨਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਫਲ ਸਕਦੀ। ਉਸਦੇ
ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲੇ, ਸ਼ਾਹੀ
ਫੌਜ ਨੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ
ਖਰੀਦ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਕਰਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭੇਟ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਦੇ ਇੱਤੋਂ, ਜਿਸ
ਕਰਕ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕੰਢੀਂ
ਬਣੇ। ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ 'ਤੇ
ਅੰਨਾ ਤਸ਼ਦਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ
ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਭਿਆਨ ਕਤ੍ਵਾਂ
ਦੇ ਤਸ਼ਾਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ
ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ। ਇਹ ਪਿੰਜਰਾ ਹਾਥੀ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਜਲਸ ਦੀ
ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ
ਅੱਗੋ-ਅੱਗੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਠੋਚਿਆਂ ਉਤੇ ਟੰਗੇ ਗਏ।
ਇਹ ਜਲਸ 27 ਫਰਵਰੀ, 1716 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ
ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ
ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਾ ਅਜੇ ਸਿੰਘ 'ਤੇ
ਵੀ ਤਸ਼ਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 9 ਜੁਨ, 1716 ਨੂੰ ਜਲਸ
ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅੱਤੇ
ਉਸਦੇ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ
ਮਿਨਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੋਆਜਾ ਕੁਤਬਦੀਨ, ਖਥਤਿਆਰ
ਕਾਕੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ੇ ਪਾਸ ਪੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ
ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜੇ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਿਲ ਕੱਢ ਕੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੰਹ ਵਿਚ ਪਾਇਆ। 9 ਜੁਨ, 1716 ਨੂੰ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੈ ਅਨੇਕਾਂ ਤਸ਼ਦਦ ਸਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ
ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ
ਬਨਣ ਦੀ ਜਾਂ ਮੌਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ
ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਕੌਮ ਤੋਂ
ਜਾਨ ਨਿਸ਼ਾਵਰ ਕਰ ਗਏ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬਾਬਾ
ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਨਾਨਾ ਸੁਨਹਿਰਾ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੇਵਾਵਾਂ।

ਜਾਤ-ਪਾਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਲਕਿਆ ਮਨੁੱਖ ..

ਸਿੱਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਵਿਅਕਤੀ ਤੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ
ਜੁਗਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ
ਵੀ ਦੀਨ-ਇਮਾਨ ਨਹੀਂ
ਕੇਵਲ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਹੋ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੋਂਧ
ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ

ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖੋ ਲੋਕ ਵੀ

ਹੋ ਕੇ ਰਿੰਦਗੀ ਜਿਉ ਰੱਖੋ
ਵਰਤਾਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
ਕਈ ਸੁਭਿਆਂ ਅੰਦਰ ਅੱਖਾਂ
ਬਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਿਆ—ਕੁਣਾ—ਮਾਨਿਆ
ਛਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ
ਇਹ ਗਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਝ
ਵੱਡੀ ਜਾਤ ਦਾ ਹਾਂ, ਵੱਡੀ
ਵਰਤਾਰਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਵੱਡੇ
ਘੜੰਮ—ਚੌਪੰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੜਾਈਆ
ਲੜਾਈਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਉਂ
ਪੁਰੰਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ
ਦੀ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਵਖੀ ਜਾਂ
ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕਿਉਂ ਹੈ

ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਰੋਲਾ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ, ਜਦੀਕ ਸਾਡੇ
ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਬਣਾ
ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਠੀਕ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਕਿਸੇ
ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਤਗਾਜ਼
ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਾਰੇ ਭਾਈਕਾਰੇ ਇੱਕ ਹਨ,
ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ-ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਰਲ ਕੇ ਰਹਿਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਲ ਕੇ ਸਕਲ ਵਿਚ
ਰਹਿੰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਝਗੜੇ
ਬੰਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ
ਚਾਹੀਦੀ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਲੋੜ-
ਲਾਜ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਤੱਕ ਬੱਕ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ,
ਫਿਰ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕੌਂਕ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ
ਪਰਿਵਾਰ ਬੁਰਾਵਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ

ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਝੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਚੰਦ ਤੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਵਿਚ ਫੌਜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੀ ਜਾਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵੀ ਥੋੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ, ਆਪਣੇ ਆਪਣੀ ਸੌਚ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸੌਚ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨਵੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਕ ਸਕੇ। ਠੀਕ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀਆਂ। ਪਰ ਅਸਲ ਸੌਚ ਕੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

REALTY ONE GROUP

FOR SALE & PURCHASE OF ANY KIND OF PROPERTY

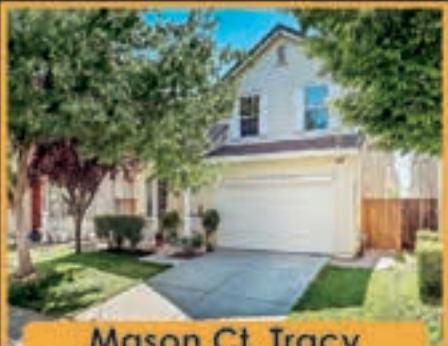
Recently Sold Properties

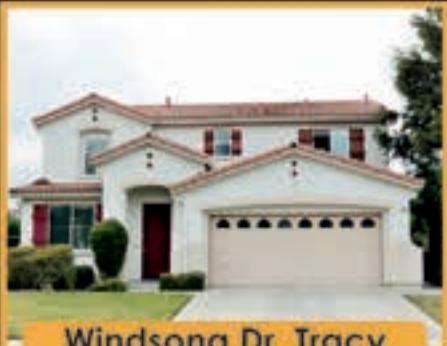
Caravaggio, Sacramento

Stroman, Sacramento

Mason Ct, Tracy

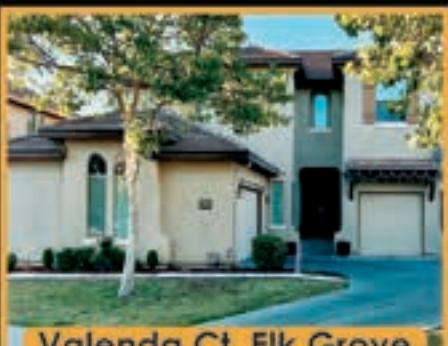
Windsong Dr, Tracy

Oak Valley Way, Stockton

Van Eych, Sacramento

Valenda Ct, Elk Grove

Rodfo Ct, Sacramento

Masters St, Elk Grove

Little Harbor Ct, Elk Grove

Bond Road, Elk Grove

Bond Road, Elk Grove

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

New Listings

Bradshaw Road, Elk Grove

Neutra Way, Elk Grove

Pawcatuck Way, Rancho Cordova

Gurjatinder S. Randhawa

web: www.RealtorRandhawa.com

916-320-9444

garysingh123@yahoo.com